

Pa-kaw ang Bitala ong Solat ni Pablo ong mga taga Roma

Nagsolat si Pablo ong mga pamagto ong ni Cristo don ong Roma agod magpakomosta ong nira ig magpatako ong nira tang kaliagan nang mamisita ong nira ong pagbiahi na ang paning ong Espania. Nagsolat ka tanandia agod magsayod mga monopa tang tamang pagto ig pagpangaboi tang mga pamagto ong ni Cristo. Anday domang sinolat ni Pablo ang mas komplito tang toldok na.

Sinayod ni Pablo tarin tang natetenged ong matod ang kato-lidan. Ganing tanandia, ang taw risibien tang Dios bilang mato-lid da tenged lamang enged ong pagto na (1:17). Ganing si Pablo, ang tanan ang taw “nagkatalak ig nagkorang ong pama-dek tang Dios” (3:23), ig “kamatayen tang balet tang kasalanan, piro kaboing anday kataposan tang irigalo tang Dios ong mga taw ang napan da ong ni Cristo Jesus ang yaten ang Gino” (6:23). Maliag yaning, patawaden tang Dios tang mga talak ta ig oldan ita nandia ta kaboing anday kataposan mga magtalig ita lamang ong ni Jesu-Cristo. Ang kalibrian ang na belag lamang ono ta para ong mga Judio, kondi para ong tanan ang taw ang magpasakep ong ni Cristo, maski ong aripang nasionay tanira namagalin (4:16).

¹ Yo si Pablo, tatang torobolon* ni Cristo Jesus.

---

* **1:1** “torobolon”. Mga ong bitalang Grigo: kirepen

Ginoyano tang Dios ang magimong apostolis ig piniliko nandia agod ipatakō tang Mo-yang Balita na.

⁷ Pagsolato ong nindio atan ong Roma, yamong agmalen tang Dios ig ginoyan ang magimong mga sinakepan[†] na.

Balampa pirmi ong nindio tang kaloy ig kao-yan ang pagalin ong Dios ang yaten ang Tatay ig ong ni Ginong Jesu-Cristo.

² Ang Mo-yang Balita pinangako rang lagi tang Dios asing tokaw pa, asing pinasolat na ong mga propita na ong mga Sagradong Kasolatan.

³ Ig yay ang natetenged ong Ana na, ang yaten ang Ginong si Jesu-Cristo. Mga natetenged ong pagkataw na, tata tanandia ong mga inampo ni David.

⁴ Ig mga natetenged ong pagkadios na, pinamatodan ang tanandia Ana tang Dios ong makagaem ang pagaboi nang moman.

⁵ Tened ong ni Cristo ig para ka ong nandia, rinisibi amen ong Dios tang pribilihiong magimong apostolis agod ang tanan ang mga irinsia ta taw maekelan amen ang magto ig magosoy ong nandia.

⁶ Ig yamo, gapil amo ka ong mga taw ang ginoyan na agod magimong mga tawan ni Jesu-Cristo.

[†] **1:7** "sinakepan". Mga ong bitalang Grigo, "hagios", ang maliag yaning "pinili tang Dios ang magimong nandia". Ang mga sinakepan tang Dios yay ang mga taw ang pamagto ong ni Jesu-Cristo, ig tened ong pagto nira, linimpio tang kasalanan nira ig bindoat da tanirang sagrado ong pama-dek tang Dios. Telekan ong Bokabolario.

Ang kaliagan ni Pablong mamisita don ong Roma

⁸ Primiro ong tanan ig ong tabang ni Jesu-Cristo, pagpasalamato ong yen ang Dios natetenged ong nindiong tanan, tenged ang pagto mi bantog da ong bilog ang kalibotan.

⁹ Agpangadi amo ra yen ang pirmi, ig narin gatawanan tang Dios ang agsirbianong de-dek ong popotokono ong yen ang pagpatako tang Mo-yang Balita natetenged ong Ana na.

¹⁰ Pirmi kang agpagampō ong nandia ang mandian ong ori, pagnano ka nandiang mamisita atan ong nindio.

¹¹ Mabael ang enged tang kaliagano ang itaen amo yen agod maelayan amo yen ta tatang grasiang ispiritual, agod mas mamoirsa tang mga nem mi.

¹² Ang maliagong yaning, agod mamagtara-bangan itang mas mambaked tang pagto tang kada tata ong yaten— ang nindiong pagto mambaked natetenged ong yen ang pagto, ig ang yen natetenged ka ong nindio.

¹³ Mga logod, galiliago ang mata-wanan mi, pira rang bisis ang nagplanō ang mamisita atan ong nindio, piro midio pirming may pagsagang ong yen. Galiliago ang mamisita atan, tenged balampa lamang may mga taw ang matabangano kang magto ong ni Cristo, pario tang pagtabango ong domang mga belag ta Judio.

¹⁴ May obligasiono ang magtoldok ong tanan

ang taw, sibilisado man obin belag,[‡] ang mga may kinata-wanan nira ig ang anda.

¹⁵ Animan galiliago ka ta mo-ya ang magpatako tang Mo-yang Balita atan ong Roma.

Ang gaem tang Mo-yang Balita

¹⁶ Animan mandian, indi enged agkakaeyako tang Mo-yang Balita natetenged ong ni Cristo. Tenged narin tang pagekel tang gaem tang Dios agod malibri tang tanan ang pamagto— primiro ong mga Judio, ig asta ra ka ong mga belag ta Judio.

¹⁷ Tenged agpaita tang Dios ong Mo-yang Balita ang risibien na tang taw bilang mato-lid tenged mismo ong pagto na. Na-tang ong Kasolatan, “Ang binilang ang mato-lid da tenged ong pagto na, yay ang maboi.”[§]

Ang talak tang mga taw

¹⁸ Piro tenged ong kasisilagen tang Dios, agpaita na magalin ong langit ang silotan na enged tang tanan ang pamagsagang ong kamatodan natetenged ong nandia ong pagkontra nira ong Dios ig pagboat ta malain.

¹⁹ Tenged ang poiding mata-wanan tang mga taw natetenged ong Dios mayag da, komo Dios mismo tang nagpaita ta sia ong nira.

²⁰ Tenged impisa pa lamang bindoat tang kalibotan, maski ang Dios indi gitaen, ang mga bagay ang bindoat na mayag ang pagpaita tang gaem

---

[‡] **1:14** Ang “sibilisado man obin belag” ong bitalang Grigo ay “mga Grigo ig mga Barbaro.” Poidi kang maliag yaning “mga taga siodad ig mga taga bokid.” **§ 1:17** Habacuc 2:4

nang anday kataposan may ang pagkadios na. An-
iman anday mabalibad tang mga taw ong nandia.

²¹ Piro maski gailala ra nira tang Dios mga
sinopa, indi pinadengegan nira tanandia bilang
Dios ig maski pasalamatan da lamang nira. Imbis,
midio nabeyeg da tang mga kolo nira, ig mas
pinangi-lepan pa tang kinaisipan nirang anday
kointa na.

²² Ganing tanira ang matako ono tanira, piro
limindoang mga kabos-kabos.

²³ Sinaliodan nira tang dalayawen ang Dios ang
boi asta tanopa, ig namagto ra ong mga dios-
diosan ang bindoat ang midio itsora ta mga taw
ang gangapatay, mga lamlam, mga ayep ang pa-
panaw, asta mga ayep ang kakandoang.

²⁴ Animan, pinabayan da lamang tanira tang
Dios ang boaten nira tang anday sayod ig mabol-
ing ang mga kaliliagan nira. Ig ang lindoan na,
malaway tang bindoat nira ong tata may tata ong
mga sinangoni nira.

²⁵ Sinaliodan nira tang kamatodan natetenged
ong Dios ig binailoan nira ta kabo-lian. Namagto
tanira ig namagsirbi ong mga bindoat tang Dios,
ig sinaliodan nira tang Dios mismo ang yay ang
nagboat tang tanan, ig yay ang dalayawen asta
ong tanopa. Matod ka kaman.

²⁶ Tened don, pinabayan da lamang tanira tang
Dios ang magboat tang makaeyak ang kaliliagan
tang mga sinangoni nira. Maski ang mga babay,
nagbali-kad ka tang mga ogali nirang natoral, ig
ang kapario nirang mga babay yay ang kinatawa-
katawa nira.

²⁷ Maning ka ta sia tang mga lali. Imbis ang mangatawa ong mga babay, ang yay ang ogaling natoral, dorong enged ang kaliag nira ong kapario nirang mga lali. Makaeyak tang bindoat nira ong mga sinangoni tang tata may tata. Ig tenged ong boat nirang nang belag ta tama, gapasaran nira mismo tang silot ang bagay ong nira.

²⁸ Ig tenged indi tanira maliliag ang mangilala ong Dios, pinabayan na ra lamang tanira ong mga pagirisipen nirang anday kointa na, ig ong mga agboaten nirang belag ta dapat.

²⁹ Gagaeman tanira tang tanan ang klasi ta anday sayod, kalainan, katakaban, ig malaway ig maboling ang bindoatan. Masiado tanirang malaibegen ig pamamatay ta taw. Masiado tanirang mamagigsoay, mamandaya, ig maski onopa pa tang aggisipen nirang magboat ta malain ong kapario nira. Pirming pamagtsismis,

³⁰ ig pamanlangga ta dengeg tang masig ka taw nira. Gerepan ang pisan tanira ong Dios. Anday galang nira. Pamagpalawig ig pamagpambog tang mga sadili nira. Pamagdilem tanira ta midios agod magboat ta malain. Indi pamagtoman ong mga ginikanan nira.

³¹ Nagimong anday kointa na tang isip nira, indi mataligan, indi matakong maggegma, ig andang pisan ay kate-bek nira.

³² Maski gata-wanan nira tang tobol tang Dios ang ganing dapat patayen tang mga taw ang pamagboat ta maning atan, sigi pa ka enged tanira. Ig belag lamang ta sia, kondi gangalipay pa mga may gitaen nirang pagboat pario ta sia.

2

Mato-lid tang pagosgar tang Dios

¹ Animan, maski sinoapa, anday mabalibad mo mga pagosgara ong domang taw ang ganing malain tang agboaten nira. Tenged ong pagosgar mo ong doma, midio aggosgaran mo ka tang sadili mo. Tenged yawang pagosgar, pario ka enged tang mga malain ang agboaten mo!

² Gata-wanan ta ang mato-lid tang pagosgar tang Dios kontra ong mga taw ang pamagboat ta malain.

³ Yawang tawa! Kalaom mo sigoro, malibria ong pagosgar tang Dios. Aggosgaran mo tang domang pagboat ta malain, mintras yawa, pario ra ka ta sia tang agboaten mo.

⁴ Obin itaben baliwalaen mo tang mo-yang kaneman ang agpaita tang Dios ong nio!

India gatako? Tanandia dorog kao-ya, agoantado, ig mapinasinsiaen pa. Ig ang tanan ang asia para lamang magtogata ig ba-lon mo tang kaboi mo.

⁵ Piro tenged ong katetegaten tang kolo mo ig tenged india galiang ang magtogat, agdolangan mo pa tang silot ong nio mga komabot tang kaldaw ang magosgar tang Dios. Ong kaldaw ang asi itaen tang tanan tang mato-lid ang pagorosgaren na.

⁶ Tenged balten tang Dios tang kada tata sigon ong mga bindoatan nira.

⁷ May mga taw ang pirmingham pamagprosigir ang pamagboat ta mo-ya tenged ang kaliagan nira Dios tang magdayaw ig magtorol ta dengeg ong nira, ig gangaliliang ka ang maboi asta ong tanopa.

Tanira oldan ang engaged ta kaboing anday kataposan.

⁸ Piro may mga taw ang poros lamang sadili nira tang aggisipen nira. Indi tanira mamagosoy ong kamatodan, kondi kalainan tang aggosoyon nira. Itaen nira tang kasisilagen tang Dios ig mapasaran nira tang silot na.

⁹ Tened ang tanan ang mga taw ang pagboat ta malain, pinitinsia ig kaliwagan tang mapasaran nira, tokaw-tokaw ang mga Judio, ig asta ra ka ang mga belag ta Judio.

¹⁰ Piro ang taw ang pagboat ta mo-ya, dayawen, galangen, ig oldan ta kao-yan, tokaw-tokaw ang mga Judio, ig asta ra ka ang mga belag ta Judio.

¹¹ Tened pario tang pagorosgaren tang Dios ong tanan ang mga taw.

¹² Ang mga belag ta Judio indi gangatako tang Katobolan tang mga Judio. Piro tanirang tanan silotan ong impirno bilang mga namagkatalak, maski indi ibasi tang Dios tang pagosgar na ong Katobolan. Mandian ang mga Judio, tanira tang may Katobolan, ig ya engaged tang gamiten tang Dios ong pagosgar na ong nira natetenged ong mga talak nira.

¹³ Tened belag tang mga pamamasi tang Katobolan, kondi ang mga pamagtoman ta sia, yay ang risibien tang Dios bilang mato-lid.

¹⁴ Ang mga belag ta Judio indi gangatako tang Katobolan tang mga Judio. Piro mga may agboaten nira sigon ong Katobolan, maski indi gatawanan nira sia, maliag yaning ang nem nirang naogalian yay ang nagsirbing katobolan nira.

¹⁵ Tened ang agboaten nirang mo-ya pagpaita

ang asia ka ong pagirisipen nira tang agtotoldok ong Katobolan. Ang konsinsia nira pagpamatod ka ang asia ong nira tang Katobolan, tenged teta agbandanan tanira ig teta agdipinsan tang sadiling kinaisipan nira.

¹⁶ Sigon ong Mo-yang Balitang agtotoldoko, komabot ka engaged tang kaldaw ang si Cristo Jesus papagosgaren tang Dios ong mga talak ang agtatalok-talok pa tang mga taw.

Ang mga Judio ig ang Katobolan

¹⁷ Mandian, yamong pamaganing ang yamo Judio, pamagtalig amo ong Katobolan ig agpambog mi pa tang rilasion mi ong Dios.

¹⁸ Gata-wanan mi ono mga onopa tang galiliagan tang Dios, ig gaintindian mi pa ono mga onopa tang tama, tenged inadalan mi ra tang Katobolan.

¹⁹ Ang kalaom mi, yamo tang mapagantabay ong mga taw ang indi mangaita, ig yamo pa tang midio tolok ang mapagtorol ta kayagan ong mga taw ang gaki-lepan pa tang kinaisipan nira.

²⁰ Pamaganing amo ono ang yamo manigtoldok ong mga taw ang polpol ig ong mga taw ang balo pa lamang pagimpisang pagadal natetenged ong Dios. Maning ta si tang kaisip mi tenged ong Katobolan ang sindol ong nindio tang Dios, ig atan ka kaman matoman mi tang kinata-wanan ig kamatodan.

²¹ Pagtoldok amo ra ong doma, piro angay indi agtoldokan mi tang mga sadili mi? Pamagtoldok amo ang indi manakaw, piro yamo mismo pamanakaw amo ka!

²² Pamagtoldok amo ang indi mangombabay obin mangonlali, piro yamo mismo pangombabay

amo ka! Gengerepan amo ta mo-ya ong mga dios-diosan, piro agtakawen mi tang mga gamit ong mga timplong agbetangan ong nira.

²³ Pamagpambog amo natetenged ong Katobolan ang narisibi mi ong Dios, mintras Dios mismo tang agpaeyaken mi ong pagpangontra mi tang Katobolan ang asia!

²⁴ Pario tang na-tang ong Kasolatan, “Tenged ong nindiong mga Judio, ang Dios agpakalainen tang mga belag ta Judio.”*

²⁵ Mga natetenged ong pagpatori mi bilang mga Judio, may data na ka kaman sia, basta agtomanen mi tang Katobolan.† Piro mga pamangontra amo ong Katobolan, maliag yaning pario amo ra ka ong mga belag ta Judio ang indi gatorian.

²⁶ Ig mga natetenged ong mga belag ta Judio ang indi pamagpatori, mga agtomanen nira tang ga-tang ong Katobolan, sia ibilang tanira tang Dios ang midio natorian da ka tanira.

²⁷ Animan ang mga belag ta Judio ang indi pamagpatori, piro agtomanen nira tang na-tang ong Katobolan, tanira yay ang mamagosgar ong nindiong mga Judio. Maski atan ong nindio tang Katobolan ang sinolat ig natorian amo pa, osgaran amo pa enged tenged agkontraen mi tang Katobolan.

²⁸ Tenged ang tatang taw indi maning ang tanandia Judio tenged lamang may bindoat ong

---

* **2:24** Isaias 52:5   † **2:25** Ang kaogalian tang mga Judio ay patorian tang mga ana nirang lali bilang tanda ang tanira mga pinilik tang Dios ig mga manigtoman tang Katobolan. Telekan ka ong Bokabolario, ong “Pagtori.”

sinangoni na. Tenged belag lamang ta sinangoni tang agba-lon mga ong matod ang pagtori.

²⁹ Ang matod ang Judio yay ang taw ang bina-lo ra tang nem na asta ang popotokon na ong tabang tang Ispirito Santo, ig belag ta natetenged ong naboat na sigon ong Katobolan ang sinolat. Ang taw ang maning atan, belag lamang ta taw tang magdayaw ong nandia kondi ang Dios mismo.

3

¹ Mandian, itaben may mane-ma, “Mga ong maning ta si, onora lamang tang data tang pagka-Judio ta ig onopay data tang pagtori ong yaten?”

² Ang sabato, “Dorong enged ang data na ta sia! Tokaw-tokaw, ong yaten ang mga Judio inintriga tang mismong mga bitala tang Dios.”

³ Mandian, onopay loan na mga may Judiong indi pamagparet ong bitala tang Dios? Asia, maliag yaning bato ang indi mataligan ta tang Dios ang tomanen na tang pinangako na?

⁴ Indi poidi! Tenged maski ang tanan ang taw bo-lien, ang Dios mataligan ang enged ong mga bitala na. Pario tang na-tang ong Kasolatan, “Agod ang mga bitala mo ilalaen ang mato-lid, ig mandega mga bandanana ta taw.”*

⁵ Itaben may maganing, “Mo-ya pa mga magkatalak ita! Tenged mga ikompara ta tang agboaten ta ang malain ong mga boat tang Dios, mas itaen da enged don ang tanandia mato-lid. Animan belag ta tama mga silotan ita pa nandia!” Maning ta sia tang pagpilosopo tang doma.

---

* 3:4 Salmo 51:4

⁶ Piro indi sia maimo! Tened mga ang pagoros-garen tang Dios belag ta mato-lid, monopa maos-garan na tang mga taw ong kalibotan?

⁷ Mandian itaben may magpapiilosopo pa atan ang maning, “Mo-ya pa mga magbo-li ita! Tened mga ikompara ta tang pagbo-li ta ong kamatodan tang Dios, mas itaen da enged don ang tanandia mataligan, ig mas dayawen tanandia. Animan belag ta tama mga osgaran ita pa nandia bilang mga mapinagtalaken!”

⁸ Obin itaben may magpapiilosopo pa ang maning, “Magboat ita ra lamang ta malain, agod mo-ya tang lomboa!” Maning atan ono tang pagtoroldokon amen sigon ong mga taw ang galiliag ang manlangga ong yamen. Tanira bagay ang enged ang sirilotan tang Dios.

Ang tanan ang taw paririong mapinagtalaken

⁹ Mandian onopa? Itang mga Judio, mas mo-ya pa bato tang pagkabetang ta ong pagkabetang tang mga belag ta Judio? Belag! Tened napamatodan amen da, ang tanan ang mga taw, maski Judio maski belag, gagaeman ta kasalanan.

¹⁰ Pario tang na-tang ong Kasolatan ang ganing: “Anday taw ang mato-lid, maski tanga tawan.

¹¹ Anday maski sinopa ang osto tang pangintindi na ong Dios,

ig anday pagprosigir ang mailala ong nandia.

¹² Ang tanan napabelag da ong matod ang dalan, ig nagimong anda ray kointa nira.

Anday pagboat ta mo-ya, maski tanga tawan.”†

---

† **3:12** Salmo 14:1-3; 53:1-3

13 “Ang mga tetenlan nira pario ong abring leben-
gan ang makalpot,
tenged poros panloko tang loloa ong mga
anga nira.”‡

“Ang dilak nira madalit, ang midio dalitan
ang ma-kal.”§

14 “Poros mga sompang masisit tang loloa ong
mga anga nira.”*

15 “Madali tanirang mamatay ta taw.

16 Maski ong aripa tanira paning, pamanlangga ig
pamagekel ta kalisedan,

17 ig indi gangatakong magosoy ong dalan ang
paning ong kao-yan.”†

18 “Andang pisan ay eled nira ong Dios!”‡

19 Mandian, gata-wanan ta mga onopay na-tang
ong Katobolan, asia para ka ong yaten ang mga
Judiong sinakep tang Katobolan. Animan anday
maski sinopa ong yaten ang may ibalibad na, ig
ang tanan ang taw ong kalibotan manabat ang
enged ong Dios tenged ong mga kasalanan nira.

20 Animan andang pisan ay risibien tang Dios
bilang mato-lid mga ong agboaten ta lamang para
magtoman tang Katobolan. Tenged ang Kato-
bolan ya engaged tang sindol tang Dios agod mata-
wanan ta ang mapinagtalaken ita!

*Mono ita pa magimong mato-lid ong pama-dek
tang Dios*

21 Piro mandian pinatako ra tang Dios ong yaten
mga mono ita pa magimong mato-lid ong pama-
dek na. Magimo itang mato-lid, belag ta maning

‡ 3:13 Salmo 5:9   § 3:13 Salmo 140:3   * 3:14 Salmo 10:7

† 3:17 Isaias 59:7-8   ‡ 3:18 Salmo 36:1

ong pagtoman ta ong Katobolan. Narin pinamato-dan tang Katobolan mismo asta ang sinolat tang mga propita asing tokaw.

²² Ang Dios, boaten nang mato-lid tang tanan ang mamagto ong ni Jesu-Cristo tenged ong pagto nirang asi, maski Judio maski belag.

²³ Tenged ang tanan ang taw lobot ang enged ang nagkatalak ig nagkorang ong pama-dek tang Dios ang dalayawen.

²⁴ Piro ong kaloy na, rinisibi ita nandia bilang mato-lid da tenged ong bindoat ni Cristo Jesus para maggawad ong yaten, ig narin rigalo tang Dios ong yaten.

²⁵ Si Cristo, sindol tang Dios bilang tatang sagda agod tanandia tang mapasar tang silot ang para ong mga kasalanan ta asing pinatorok na tang dogo na. Animan indi ita ra silotan, kondi mapatawad tang mga talak ta mga magto ita ong nandia. Maning ta si tang bindoat tang Dios agod ipaita ang tanandia mato-lid. Tenged asing tokaw, inagoanta na lamang tang mga talak tang mga taw ig indi kang lagi sinilotan na tanira tenged mapinasinsiaen tanandia.

²⁶ Ig mandian ong timpong na, agpaita na ang mato-lid pa tang pagosgar na ong pagrisibi na bilang mato-lid da tang mga pamagto ong ni Jesus.

²⁷ Onora lamang mandian tang mapambog ta? Anda enged! Angay? Tenged indi ita aggosgaran tang Dios ong mga boat ta sigon ong Katobolan, kondi ong pagto ta.

²⁸ Tenged ganing ami, ang taw risibien tang Dios bilang mato-lid tenged ong pagto na, ig belag ta ong pagtoman na tang Katobolan.

²⁹ Ang Dios bato, Dios lamang tang mga Judio? Belag ka bato tanandia ta Dios tang mga belag ta Judio? Ee, tenged tanandia Dios tang tanan.

³⁰ Tenged tambilog lamang tang Dios, ig maski Judio maski belag, risibien na tanira bilang mato-lid natetenged ong mismong pagto nira.

³¹ Maliag yaning bato, agpe-lek ta ra tang Kato-bolan tenged ong pagto ta? Ayaw! Imbes, mas aggilalaen ta ngani tang matod ang importansia ta sia!

4

Si Abraham binilang ang mato-lid tenged ong pagto na

¹ Isipen ta kang lagi si Abraham, ang yaten ang kamepet-mepetan. Monopa tanandia nagimong mato-lid ong pama-dek tang Dios?

² Mga tanandia binilang ang mato-lid tenged ong mga bindoatan na, poiding ipambog na ra sia. Piro anda enged ay mapambog na ong pama-dek tang Dios,

³ tenged ganing tang Kasolatan, “Si Abraham nagto ong Dios ig tenged ong pagto na tanandia binilang ang mato-lid.”*

⁴ Mandian, ang taw ang pagobra agsolan ka. Ig ang sol nang asi, indi agbibilang ang rigalo, kondi balet tang bedlay na.

⁵ Piro belag ta maning atan ong Dios. Ang agrisibien na bilang mato-lid yay ang mga taw ang pamagtalig ong nandia. Ig agrisibien na tanira tenged ong pagto nira, ig indi maning ta ang narin

---

* **4:3** Genesis 15:6

balet tang kabledlay nira ong pagtoman din ong Katobolan.

⁶ Ya kay narin tang maliag yaning ni David asing naganing tanandia ang masoirti tang mga taw ang agrisibien tang Dios bilang mato-lid da, maski indi tanira nagpabedlay. Ganing si David,

⁷ “Masoiri tang mga taw nga ang mga talak nira pinatawad da ig indi ra mademdeman tang Dios.

⁸ Masoiri kaman tang taw nga ang mga talak na indi ra panabaten tang Dios ong nandia.”†

⁹ Mandian, ang kaloy ang narin, para lamang bato ong mga Judio, ang yay ang mga natorian? Belag! Na para ka ong mga belag ta Judio, maski indi tanira natorian.‡ Ganing ita rang lagi, si Abraham nagto ong Dios, ig tenged ong pagto na binilang tanandia ang mato-lid.

¹⁰ Ig tanopa na nainabo? Asing indi pa tanandia gatorian obin asing tapos da? Na nainabo ba-lo tanandia natorian, ig belag ta asing natorian da.

¹¹ Tinorian tanandia bilang pamatod ang kinomit da tang mga talak na tenged ong pagto na asing indi pa tanandia gatorian. Animan sia, poiding maning ita ang si Abraham nagimong tatay tang tanan ang pamagto ong Dios. Ig tenged ong pagto nirang asi, agbibilang ka tanirang mato-lid da, maski indi tanira gatorian.

¹² Maning ka ta si, si Abraham nagimong tatay tang tanan ang mga natorian ang pamagto ka.

---

† 4:8 Salmo 32:1-2   ‡ 4:9 Ang kaogalian tang mga Judio ay patorian tang mga ana nirang lali bilang tanda ang tanira mga pinilik tang Dios ig mga manigtoman tang Katobolan. Telekan ong Bokabolario, ong “Pagtori.”

Tenged aggosoyon nira tang pagto tang kamepet-mepetan ta ang si Abraham ba-lo tanandia tinorian.

Marisibi ta tang pinangako tang Dios tenged ong pagto ta

¹³ Nangako tang Dios ong ni Abraham ang tanandia asta ang mga inampo na, matobli nira tang kalibotan. Ig ang pangakong asi, indi sindol tenged ong pagtoman ni Abraham ong Katobolan, kondi tenged tanandia binilang ang matolid tenged ong pagto na.

¹⁴ Pabetang ta, mga ang pamagpasakep ong Katobolan tang marisibi tang pinangako tang Dios, maliag yaning anda ray gaem tang pangako na. Ig ang pagto ta, anda kay kointa na.

¹⁵ Ang Katobolan ya ray nagekel tang silot ang ipakabot tang Dios ong mga taw. Tenged mga anda rin tang Katobolan, anda ka rin ay napanontra.

¹⁶ Animan, ang pangako tang Dios marisibi ta tenged lamang ong pagto ta agod ang pangako na magimong rigalo ang sigoradong i-dol na ong tanan ang mga inampo ni Abraham, belag lamang tang mga Judio, ang yay ang pamagprosigir ang magtoman ong Katobolan, kondi asta ang tanan ang mga taw ang may pagto nira ong Dios, pario tang pagto ni Abraham. Tenged si Abraham tang nagimong tatay ta ang tanan ang pamagto pario ong nandia.

¹⁷ Maning ta na tang na-tang ong Kasolatan, “Bindoata yen ang tatay tang dorong nasion.”§

---

§ 4:17 Genesis 17:5

Animan, si Abraham tang nagimong tatay ta ong pama-dek tang Dios ang agtowan na, ang yay ang pagboi tang mga patay ig ong tatang tobol lamang pagpaloa tang anda pa.

¹⁸ Maski imposibli ra ang magkatinir pa ta ana nira, nagtalig pa ka enged si Abraham ong pinangako tang Dios. Ig ong maning ta si, tanandia nagimong tatay tang mga taw ang magalin ong dorong mga nasion, sigon ong inaning tang Dios ong nandia ang, “Ang magimong mga inampo mo mapapario ong kayadien tang mga bitokon.”*

¹⁹ Ong timpong asi mga tang gatos da tang idad ni Abraham ig gata-wanan nang anda ray poirsa tang sinangoni na, ig ang katawa nang si Sara bog. Piro maski maning don, indi nanlobay tang pagtalig na.

²⁰ Indi enged tanandia nagdoadoa ong pangako tang Dios, kondi mas namoirsa tang pagto na, ig nagdayaw pa tanandia ong Dios,

²¹ tenged bogos ang enged tang pagtalig na ang sarang ang boaten tang Dios tang pinangako na.

²² Animan tenged ong pagto ni Abraham, rinisibi tanandia tang Dios bilang mato-lid.

²³ Piro ang na-tang ong Kasolatan ang “binilang tanandiang mato-lid”† belag lamang ta natetenged ong ni Abraham,

²⁴ kondi natetenged ka ong yaten. Tenged ita, ibilang ita kang mato-lid da mga magto ita ong Dios ang nagboing oman ong yaten ang Ginong Jesus.

²⁵ Si Ginong Jesus tang pinatay tenged ong yaten

---

* **4:18** Genesis 15:5 † **4:23** Genesis 15:6

ang mga kasalanan, ig tanandia tang binoing oman agod risibien ita ra tang Dios bilang matolid da.

5

Mabalik ita ong Dios

¹ Mandian ang rinisibi ita tang Dios bilang matolid da tenged ong pagto ta, mabalik ita ong Dios ang may masinlong rilasion ong nandia, ong tabang ni Ginong Jesu-Cristo.

² Tenged kaman ong ni Cristo ig tenged ong yaten ang pagto ong nandia, gapasaran ta ra mandian tang kaloy tang Dios. Ig bogos itang galipay ong kasigoroan ta ang ma-pen ita ong mabael ang kadengegan na.

³ Belag lamang ta sia, galipay ita pa maski ong mga kaliwagan ta. Tenged gata-wanan ta, ong mga kaliwagan matako ita mga mono ita pa magprosigir.

⁴ Ig mga mamagprosigir ita, magimong mo-ya tang pagkataw ta. Ig mga mo-ya tang pagkataw ta, may kasigoroan ta ang mo-ya ka tang yaten ang parakaboton.

⁵ Ig indi maimong mapaeyak ita ong kasigoroan ta ang na, tenged gapasaran ta ra tang mabael ang paggegma tang Dios, ang bogos ang pinakabot na ong yaten asing sindol na ong yaten tang Ispirito Santo.

⁶ Tenged asing anday maimo ta para malibri ita, si Cristo napatay ong tamang-tamang oras para ong yaten ang mga mapinagtalaken.

⁷ Maliwag ang maita ta taw ang magbolontad tang kaboi na para ong tatang taw ang matolid—

piro poiding may mangas ang papatay para ong tatang taw ang mo-ya.

⁸ Piro si Cristo nagbolontad tang kaboi na para ong yaten asing mapinagtalaken ita pa, ig don pinaita tang Dios mga monopa tang paggegma na ong yaten.

⁹ Ig mandian ang rinisibi ita nandia bilang mato-lid da tenged ong dogo ni Cristo, mas gasig-oro ita ra engaged ang malibri ita ong silot ang ipakabot tang Dios.

¹⁰ Asing tokaw, kasoay ita tang Dios, piro mandian binalik ita nandia ong sadili na tenged ong kamatayen tang Ana na. Ig mandian ang mga tangay ita ra nandia, sigorado ra engaged ang indi ita silotan na, tenged gaboi si tang Ana na.

¹¹ Belag lamang ta sia. Pisan itang gangali-pay ong pagiga-pen ta ong Dios ang gapasaran ta tenged ong bindoat tang yaten ang Ginong Jesu-Cristo. Tenged kaman ong bindoat na, rinisibi ita ra tang Dios bilang mga tangay na.

Si Cristo ig si Adan

¹² Animan mandian, ang kasalanan na-led tarin ong kalibotan tenged ong bindoat tang tanga tawan, ang yay si Adan. Ig ang talak nang asi, yay ang nagekel ong yaten ta kamatayen. Yay siang kiminabot tang kamatayen ong tanan ang mga taw, tenged ang tanan ang mga taw namagkatalak.

¹³ Tenged ba-lo sindol tang Dios tang Katobolan na ong mga taw, nagkatalak dang lagi tanira. Anda lamay agpapanabaten ong kasalanan mintras anda pa tang Katobolan.

14 Piro maski anda pa tang Katobolan, tanirang tanan nangapatay, impisa ong timpo ni Adan asta ong timpo ni Moises, maski anday tobol ang mis-mong kinontra nira pario tang bindoat ni Adan. Mandian, ang Adan ang na, midio litrato ni Cristo ang kiminabot ang diminaton ong nandia. Tenged ang bindoat ni Adan ig ang bindoat ni Cristo may limindoang risolta na para ong tanan ang mga taw.

15 Piro belag ta pario tang doroang risoltang narin, tenged ang kaloy ang pinaita tang Dios sobra pa ong talak ang bindoat ni Adan. Matod kaman, ang pagpangontra ni Adan nagated ta kamatayen ong tanan ang taw. Piro mas mabael pa enged tang kaloy tang Dios, ig ang kapatawaden ang agto-dol na bilang rigalo kakabot ong doro kang mga taw tenged ong bindoat tang tanga tawan lamang, ang yay si Jesu-Cristo.

16 Omaneno, ang rigalo tang Dios parti ong nainabo natetenged ong talak ni Adan. Inosgaran si Adan asing nagkatalak tanandia, ig yay ang nagekel ta silot ong mga taw. Piro tenged ong bindoat ni Cristo, itang mga taw mapatawad ig mabilang ang mato-lid da, maski yadi ra tang mga talak ta.

17 Matod kaman. Tenged ong talak tang tanga tawan ang si Adan, ang tanan ang taw gapasaran ta kamatayen. Piro mas makagagaem pa enged tang bindoat tang tanga tawan ang si Jesu-Cristo. Tenged ong nandia, ang mga taw pisan ang aloyan ig risibien tang Dios bilang mato-lid. Animan mapen tanira ong pagaradien ni Cristo ig bogos ang

mapasaran nira tang kaboing anday kataposan.*

¹⁸ Animan, inita ta ang tenged ong talak tang tanga tawan, ang tanan ang taw sinintinsian ang silotan. Ig maning ka ta si, tenged ong bindoat ang mato-lid tang tanga tawan, risibien tang Dios bilang mato-lid da tang tanan ang mamagto ong nandia, ig oldan ta kaboing anday kataposan.

¹⁹ Tenged ong tanga tawan ang indi nagtoman ong Dios, dorong nagimong mapinagtalaken. Maning ka ta si, tenged ong tanga tawan ang nagtoman ong Dios, dorong nagimong mato-lid.

²⁰ Ang Katobolan sindol tang Dios agod mas itaen pa enged tang talak. Piro maski nandoro kaman tang talak, mas nandoro pa ka enged tang kaloy tang Dios.

²¹ Animan, maski ang talak paggaem ig pagekel ta kamatayen asing tokaw, mandian ang kaloy tang Dios ya ray paggaem ong yaten. Asia risibien ita nandia bilang mato-lid da agod maboi ita ang anday kataposan, salamat ong yaten ang Ginong Jesu-Cristo.

6

Bina-lo ra tang kaboi ta

¹ Animan mandian onopay maning ta? Magpadayon ita ra lamang bato ang magkatalak, agod mandolang pa tang kaloy tang Dios ong yaten?

² Indi poidi! Mono ita pa magpadayon ang magkatalak? Mga natetenged ong kasalanan,

---

* **5:17** Ong bitalang Grigo: Animan magadi tanira ong kaboing anday kataposan don ong langit.

midio mga patay ita ra ig anda ray gaem na ong yaten!

³ Indi pa gata-wanan mi na? Itang tanan ang nagpaboniag para ipaita ang nagpasakep ita ong ni Cristo Jesus, ginapil ita ka ong kamatayen na.

⁴ Animan, ang pagboniag ong yaten pagpaita ang napatay ita ra ig limbeng ang aroman ni Cristo, agod mangaboi ita sing moman ong balong kaboi, pario tang nainabo ong ni Cristo asing tanandia binoing oman ong makabebereng ang gaem tang Dios ang Tatay.

⁵ Ig mga na-pen ita ra ong ni Cristo ong kamatayen na ong maning ta sia, sigorado enged ang ma-pen ita ka ong pagaboi nang moman.

⁶ Gata-wanan ta ang dating pagkataw ta midio linansang dang aroman ni Cristo ong kros agod mapatay tang sadili ta ang mapinagtalaken, ig indi ita ra magsirbi ong kasalanan bilang kirepen.

⁷ Tened mga ang tatang taw patay da, libri ra tanandia ong gaem tang kasalanan.

⁸ Piro pagparet ita ang maboi ita ang aroman ni Cristo, pario tang napatay ita ka ang aroman na.

⁹ Tened gata-wanan ta ang si Cristo binoing oman. Animan indi ra poiding mapatay tanandi-ang oman. Ang kamatayen anda ray gaem na ong nandia.

¹⁰ Asing napatay tanandia agod pirdien tang kasalanan, minta lamang sia ig indi ra maoman. Piro gaboi tanandia mandian ig ang kaboi na mismo para ong Dios.

¹¹ Animan yamo, bilang mga na-pen da ong ni Cristo Jesus, dapat ibilang mi tang sadili mi ang

patay da ka mga para ong kasalanan, piro boi si para ong Dios.

¹² Indi ra papaggaemen mi tang kasalanan ong mga sinangoni ming asiang mapatay lamang, agod indi amo ra magsirbi ong anday sayod ang mga kaliliagan tang sadili mi.

¹³ Ig indi gamiten mi tang maski onopang parti tang sinangoni mi ong pagboat ta malain. Ang boaten mi, magpasakep amo ong Dios bilang mga napatay ig binoing oman, ig yintriga mi ong Dios tang bilog ang sinangoni mi, agod gamiten na ong pagboat ta mato-lid.

¹⁴ Ang kasalanan indi ra poiding maggaem ong nindio. Tenged indi ita ra gasakepan tang Katobolan, kondi gasakepan ita tang kaloy tang Dios.

Onopa tang agsirbian ta?

¹⁵ Mandian, tenged indi ita ra gasakepan tang Katobolan, kondi gasakepan ita ra tang kaloy tang Dios, monopa bato? Magpadayon itang magkatalak? Indi maimo!

¹⁶ Gata-wanan mi, mga nagpasakep amo maski ong ninopa agod magtoman ong nira bilang tatang kirepen, kirepen amo ra enged nira! Pabetang ta, mga kasalanan tang agsirbian mi, ang borak ta sia kamatayen ang anday kataposan. Piro mga pamagtoman amo ong Dios agod tanandia tang agsirbian mi ang borak ta sia, yamoy magimong mato-lid.

¹⁷ Asing tokaw, pamagsirbi amo ka kaman ong kasalanan. Piro salamat ong Dios, mandian bogos amo rang pamagtoman ong kamatodan ang sinoldok ong nindio.

18 Linibri amo ra tang Dios ong gaem tang kasalanan, ig mandian pamagsirbi amo ra ong kato-lidan.

19 Ginamitong alimbawa tang kirepen, agod mas madaling maintindian mi tang maliagong yaning. Asing tokaw, midio nagpakirepen amo ong kasalanan, ig ginamit mi tang sinangoni mi ong pagboat ta anday sayod ang pabael ang pabael. Piro mandian, dapat yintriga mi ra tang sadili mi bilang kirepen ong kato-lidan, agod magimong limpio tang kaboi mi.*

20 Asing tokaw ang pamagsirbi amo pa ong kasalanan, midio libri amo ka kaman ong tanan ang tobol ang kaministiran ang tomanen ong kaboing mato-lid.

21 Piro onopa lamay nakomit mi ong pangaboi ming asi ang agkakaeyak mi mandian? Ang paningan lamang ta si kamatayen ang anday kataposan.

22 Piro mandian linibri amo ra ong gaem tang kasalanan agod magtoman ig magsirbi amo lamang ong Dios, ig ang gakomit mi tarin yay ang limpiong kaboi. Ig mga linimpio amo ra ngani,† maliag yaning maboi amo ang anday kataposan.

23 Tanged kamatayen tang balet tang kasalanan, piro kaboing anday kataposan tang irigalo tang Dios ong mga taw ang na-pen da ong ni Cristo Jesus ang yaten ang Gino.

---

* **6:19** "agod magimong limpio tang kaboi mi." Poidi kang maliag yaning: agod magimo among sagradong mga sinakepan tang Dios
 † **6:22** "mga linimpio amo ra ngani." Poidi kang maliag yaning: mga bindoat amo rang mga sagradong sinakepan tang Dios

7

Indi ita ra gasakepan tang Katobolan

¹ Mga logod, may gata-wanan mi natetenged ong Katobolan. Animan sigorado, gata-wanan mi ka, ang tatang taw gasakepan tang Katobolan mintras lamang gaboi tanandia.

² Pario ta tatang babay ang may katawa na. Sigon ong Katobolan, ang babay indi poiding magigbelag ong katawa na mintras gaboi tanandia. Piro mga ang katawa na patay da, libri ra tanandia ong mga toromanen ta magkatawa.

³ Animan, mga magigimbeng tanandia ong domang lali mintras boi pa tang katawa na, maning ta ang pangonlali tanandia. Piro mga ang katawa na patay da, oman nagpakatawa tanandia ong doma, anday tobol ang kinontra na, ig indi maning ang tanandia pangonlali.

⁴ Maning ka ta si, mga logod, asing nagpaboniag amo, midio napatay amo ra kang aroman ni Cristo, ig don amo linibri ong gaem tang Katobolan. Animan libri amo ra mandian ang magpasakep ong doma, ang yay ang Cristong binoing oman ong kamatayen. Ig yamo, binoi amo ka agod mamorak ta mga boat ang mo-ya para ong Dios.

⁵ Asing tokaw, pangaboi ita sigon ong dating pagkataw ta ang mapinagtalaken. Ig ang mga sadiling kaliliagan ta ang anday sasayod ang pinoaw pa tang Katobolan, yay ang nagekel ong yaten ang magboat ta mga bagay ang agbawalen mismo tang Katobolan ig sirilotan ta kamatayen.

⁶ Piro mandian tenged napatay ita rang aroman ni Cristo, indi ita ra gasakepan tang Katobolan,

ang yay ang dating pagpriso ong yaten. Animan pamagsirbi ita ra mandian ong Dios sigon ong balong pangaboi ang agtotoldok tang Ispirito Santo, ig belag da ta sigon ong dating mga toromanen ang sinolat ong Katobolan.

Ang Katobolan ig ang kasalanan

⁷ Oman onora mandian ay maning ta? Anday sayod bato tang Katobolan? Belag! Tenged mga anda pa tang Katobolan, indi ka nata-wanano mga onopa tang kasalanan. Alimbawa, mga indi na-tang ong Katobolan ang “India maibeg,”* indi nata-wanano mga onopa tang magimong milibegen.

⁸ Piro tenged ong tobol ang asi, midio napoaw tang isipo ang maibeg ig mas bindoato pa ka enged, maski agbawalen sia tang Katobolan. Animan mga anda tang Katobolan, ang kasalanan midio anda kay gaem na ong yen.

⁹ Asing tokaw, pangaboio ang midio indio gatako ta Katobolan. Piro asing pagatakō tang tobol ang asi, napoaw ang lagi tang kasalanano,

¹⁰ ig dono sinintinsian ta kamatayen. Animan ang mga tobol ang sindol agod magtorol din ta kaboi, ya ray nagekel ong yen ta kamatayen.

¹¹ Tenged ang Katobolan, yay ang ginamit tang kasalanan agod lokono, ig ong maning don yay ang kinamatayo.

¹² Animan mandian, ang Katobolan sagrado. Ig ang kada toromanen na sagrado, mato-lid, ig mo-ya.

---

* [7:7 Exodo 20:17](#)

¹³ Maliag yaning bato, ang tatang bagay ang mo-ya, ya pala tang nagekel ta kamatayen ong yen? Belag ang enged! Yo, sinintinsiano ta kamatayen tenged ong kasalanano. Ig don itaen ta mga monora enged ka anday sayod tang kasalanan, tenged ginamit na tang Katobolan ang mo-ya agod masilotano ta kamatayen. Animan ong tabang tang Katobolan mas gitaen ta mga monopag ka anday sayod tang kasalanan.

Gaboato tang indi galiliaganong boaten

¹⁴ Gata-wanan ta, ang Katobolan ay mo-ya tenged nagalin ong Ispirito Santo. Piro yo, taw ka lamang, ig ang sinangonio midio kirepen ang sigi pa tang pagsirbi na ong kasalanan.

¹⁵ Indi maintindiano tang sadilio ong agboateno. Tenged ang mo-yang galiliaganong boaten indi ka agboateno. Piro ang mga bagay ang indi galiliaganong boaten, yay ang gaboato.

¹⁶ Mandian mga indio maliliag ong mga agboateno, maliag yaning agpaoyono ang tama ka kaman tang agganing tang Katobolan.

¹⁷ Animan, midio belag ta yo tang pagboat ta anday sayod, kondi ang kasalanan ang tarin ong yen.

¹⁸ Gata-wananong anday mo-yang bagay ang tarin ong yen, mga natetenged ong anday sayod ang kaliliagan tang yen ang sadili. Tenged galiliago ka rin ang magboat ta mo-ya, kaso lamang indi maboato.

¹⁹ Animan, ang mo-yang galiliaganong boaten indi maboato, piro ang malain ang indio galiliag ang boateno, yay ang gaboato.

²⁰ Mandian, mga agboateno tang indi galiliaganong boaten, narin pagpamatod lamang ang belag da ta yo mismo tang pagboat ta na, kondi ang kasalanan ang tarin ong yen.

²¹ Maning ta na tang gitaeno ong sadilio. Mga galiliago ang magboat ta mo-ya, tarin dang lagi ong yen tang kasalanan ang pagtobol ong yen ang magboat ta malain.

²² Tenged mga ong isipo, galipayo ta mo-ya ong Katobolan tang Dios.

²³ Piro tarin ong sinangonio, midio may parti sing katobolan ang pangontra ong Katobolan ang galiliagan tang isipo. Ang sadilio midio agprison tang parting katobolan ang asi ang yay ang pagtobol ong yen ang magkatalak.

²⁴ Kailō ka! Sinora lamang tang mapaglibri ong yen ong sinangoniong na ang pagekel ong yen ong kamatayen?

²⁵ Anday doma kondi ang Dios ong tabang tang yaten ang Ginong Jesu-Cristo! Salamat ong Dios!

Maning ta na ka kaman tang yen ang pagkabetang: Ong isipo galiliagong magtoman ong Katobolan tang Dios, piro tenged ong sadiling kaliliaganong anday sasayod, midio pagsirbio pa ong kasalanan.

8

Ang pangaboi sigon ong Ispirito Santo

¹ Mandian, itang tanan ang na-pen da ong ni Cristo Jesus, indi ita ra osgaran tang Dios ang dapat silotan ita.

² Tenged kaman ong pagiga-pen ta ong ni Cristo Jesus, ang Ispiritong pagtorol ta kaboi ya ray ang paggaem ong yaten, ig ya kay ang paglibri ong yaten ong gaem tang kasalanan ig kamatayen.

³ Ang Katobolan indi mapaglibri ong yaten ong gaem tang kasalanan, tenged itang mga taw malolobay, ig indi enged matoman ta tang Katobolan agod malibri ita. Piro bindoat tang Dios tang indi maboat tang Katobolan. Sinobol na tang sadiling Ana na ang nagsinangoning taw pario ong yaten ang mapinagtalaken, agod tanandia tang magimong sagda ig mapasar tang silot ang para ong yaten ang mga kasalacnan. Ig ong maning ta si, kinomit tang Dios tang gaem tang kasalanan.*

⁴ Bindoat na tang tanan ang asia agod ang kato-lidan ang kaministiran ang boaten sigon ong Katobolan bogos ang tomanen ong yaten, itang pamangaboi ra sigon ong kaliliagan tang Ispirito ig belag ta sigon ong sadiling kaliliagan ta ang anday sasayod.†

⁵ Ang taw ang pangaboi sigon ong sadiling kaliliagan nang anday sasayod, aggintindien na lamang tang sadiling mga galiliagan nang na. Piro ang taw ang pangaboi sigon ong Ispirito Santo, ang aggintindien na yay ang mga galiliagan tang

---

* **8:3** “Ig ong maning ta si, kinomit tang Dios tang gaem tang kasalanan.” Ang mga bitalang na poidi kang ila-ted ong Agutaynen ang maning ta na: “Ig ong pagkataw nang mismo, inosgaran tang Dios tang kasalanan.” † **8:4** Ang birsikolong na poidi kang ila-ted ang maning ta na: Bindoat na tang tanan ang asia agod bogos ang maboat ta tang kato-lidan sigon ong Katobolan, tenged pamangaboi ita ra sigon ong kaliliagan tang Ispirito ig belag ta sigon ong sadiling kaliliagan ta ang anday sayod.

Ispirito Santo.

⁶ Ang taw ang pagintindi tang sadiling kaliliagan nang anday sasayod, ang kaboton na kamatayen ang anday kataposan. Piro ang taw ang pagintindi ong kaliliagan tang Ispirito Santo, yay ang magkatinir ta kao-yan ig kaboing anday kataposan.

⁷ Ang taw ang pirming pagisip ong sadiling kaliliagan nang anday sasayod, pangontra ra ong Dios. Indi tanandia pagtoman ong mga tobol tang Dios ig indi ngani matoman na.

⁸ Ang mga pangaboi kaman sigon ong sadiling kaliliagan nira, indi enged mapagtorol ta kalipayan ong Dios.

⁹ Piro yamo, indi amo ra pangaboi sigon ong sadiling kaliliagan mi kondi sigon ong Ispirito, mga matod ka kaman ang gistar ong nindio tang Ispirito tang Dios. Ig mga ang Ispirito ni Cristo anda ong tatang taw, tanandia belag ka ta ong ni Cristo.

¹⁰ Piro tenged ang si Cristo asia ong nindio, maski mapatay tang sinangoni mi tenged ong kasalanan, maboi pa ka enged tang mga ispirito mi tenged rinisibi amo tang Dios bilang mato-lid da.

¹¹ Ang Dios tang nagboing oman ong ni Jesu-Cristo. Animan mga gistar ong nindio tang Ispirito tang Dios, indi maimong indi boien na tang mga sinangoni ming gangapatay. Boaten tang Dios narin ong tabang tang Ispirito na ang gistar ong nindio.

¹² Animan, mga logod, may otang ta ang nem, piro sia belag ta otang ong mga sadili ta. Animan

indi ita ra mangaboi sigon ong sadiling kaliliagan tang anday sasayod.

¹³ Tenged mapatay amo enged mga mangaboi amo sigon ong sadiling kaliliagan ming anday sasayod. Piro mga ong tabang tang Ispirito Santo lipaten mi tang mga malain ang agboaten tang mga sinangoni mi, asia maboi among anday kataposan.

¹⁴ Tenged ang tanan ang taw ang agtoldokan ig aggian tang Ispirito tang Dios, yay ang mga ana tang Dios.

¹⁵ Tenged ang Ispirito ang sindol tang Dios ong nindio indi pangirepen ong nindio agod meled amo si. Ayaw! Tanandia tang nagekel ong nindio ang magimong mga ana tang Dios, agod poidi amo rang gomoy ong nandia ang maning “Tatay! Tatayo!”

¹⁶ Ang Ispirito Santo mismo, aroman tang yaten ang mga ispirito, yay ang pagpamatod ang mga ana ita kaman tang Dios.

¹⁷ Ig tenged mga ana ita ra tang Dios, maliag yanging mga manonobli ita tang mga bagay ang tinagana tang Dios para ong yaten. Mga manonobli ita ka kaman ang aroman ni Cristo. Tenged mga paliwagan ita ang aroman ni Cristo, komabot tang kaldaw ang padenggan ita kang aroman na.

Ang kambengan tang parakaboton

¹⁸ Para ong yen, ang mga kaliwagan ang gapasaran ta mandian, anday bali mga ikompara ta ong mabael ang kadenggan ang magimong yaten ong parakaboton.

19 Asta ang tanan ang mga bagay ang bindoat tang Dios ong kalibotan, gangalang-kag dang pa-magelat ong oras ang ipaita tang Dios mga sinopa enged tang mga ana na.

20 Tenged ang tanan ang bindoat ong kalibotan midio agsagangen pa ig indi pa gakabot ong dapat ang kaboton nira. Belag ta maning ang kaliliagan nira si, kondi yay ang plano tang Dios. Piro maski maning don, may masinlong parakaboton tang kalibotan,

21 tenged komabot tang kaldaw ang indi ra maronot-ronot tang mga bindoat tang Dios, kondi magimong aroman tang mga ana tang Dios ang mangalibri ong kamatayen ig ma-pen ong kambeng-ambengan ang kalibrian.

22 Gata-wanan ta, asta mandian ang tanan ang mga bindoat tang Dios midio pamansiaroroy pa, pario ong tatang babay ang pangana ra.

23 Ig belag lamang ta tanira! Asta itang nangarisibi tang Ispirito Santo, ang yay ang tokaw ang agto-dol tang Dios ong yaten. Gangalang-kag ita ra ka mintras agpakaboton ta tang kaldaw ang risibien ita ra enged tang Dios bilang mga ana na, ig pa-letan na tang mga sinangoni ta ang na.

24 Mimpisa asing linibri ita, agpakaboton ta lamang ang makomplito tang bagay ang na. Mandian, indi ita maning ang agpakaboton ta tang tatang bagay mga narisibi ta ra sia. Tenged sinopa tang magpakabot pa mga narisibi na ra?

25 Piro mga agpakaboton ta tang indi pa garisibi ta, bogos itang mamagprosigir ang magelat.

26 Ig agtabangan ita pa tang Ispirito Santo ong kalolobayen ta. Alimbawa, maski indi ita

matakong mangadi ta osto, ang Ispirito Santo pagpakiloy ong Dios para ong yaten ong mga i-yak ang inding pisan mabogawas ta.

²⁷ Ig ang Dios, aggosisaen na tang ga-tang ong mga popotokon ta ig gaintindi na mga onopay maliag yaning tang agbibitala tang Ispirito Santo, tenged ang Ispirito Santo pagpakiloy para ong mga sinakepan tang Dios ig sigon ka ong kaliliangan tang Dios.

²⁸ Gata-wanan ta, ong tanan ang gangainabo, may agboaten tang Dios para ong ikakao-ya tang mga pamaggegma ong nandia, ang yay ang mga ginoyan na sigon ong plano na.

²⁹ Tenged asing tokaw pang lagi, gata-wanan da tang Dios mga sinopa tang magimong mga ana na. Pinilik na tanira ig pinlano na rang lagi ang tanira magimong pario ong Ana nang si Jesus, agod si Jesus magimong kakan ong dorong mamaglogod.

³⁰ Animan ang mga taw ang pinilik na rang lagi asing tokaw, ginoyan nang magimong mga ana na. Ig ang mga ginoyan na, rinisibi na bilang mga mato-lid da. Ig ang mga rinisibi na ra bilang mato-lid, sindolan na pa enged ta mabael ang kadengegan.

Ang gegma tang Dios

³¹ Mandian, onopa pay maning ta natetenged ong mga bagay ang na? Ang Dios panabang ong yaten. Mga maning don, sinopa enged tang mapangontra ong yaten?

³² Mismo ang Ana na indi inispot na, kondi inintriga na agod mapatay para ong yaten ang tanan.

Ig komo sindol na tang Ana na, indi maimong indi i-dol na asta ang tanan ang kaministiran ta.

³³ Anda engaged ay mapagdimanda ong yaten ong talongan tang Dios, itang mga pinilik na. Dios mismo tang pagrisibi ong yaten bilang mga matolid da!

³⁴ Anda kay mapaganing ang ita sirilotan, tenged si Cristo Jesus mismo tang sinilotan ig natapatay para ong yaten. Belag lamang ta sia, kondi binoi pa tanandia, pinakarong ong to tang Dios, ig don da pagpakiloy para ong yaten.

³⁵ Anda engaged ay mapagpabelag ong yaten ong gegma ni Cristo. Maski panaw ita ong mga kapinitinsian, mga kalisedan, mga kaliwagan. Maski letem ita, maski pobri ang anda ray pangabel ta, maski ga-tang ita ong karisgoan, maski patayen ita pa.

³⁶ Pario tang na-tang ong Kasolatan,
 “Tenged ong pagto amen ong nio, gabetang aming
 pirmi ong karisgoan ang patayen ami tang
 mga taw.
 Midio ami kaman mga karnirong
 paratayen.”[‡]

³⁷ Piro maski pa maning ta si tang talongaen ta, mamandeg ita ka engaged ong tabang ni Cristo, ang yay ang paggegma ong yaten.

³⁸ Sigoradō ang anday mapagpabelag ong yaten ong gegma tang Dios— ang kaboi obin ang kamatayen, ang mga anghil obin dimonio,[§] ang

---

[‡] 8:36 Salmo 44:22   [§] 8:38 Ang “dimonio” tarin, mga ong bitalang Grigo, yay ang “pangolokolo” obin “prinsipì.” Gapil tarin tang mga pangolokolo ong mga dimonio.

gainabo mandian obin ang mainabo ong parak-aboton, ang mga may gaem,

³⁹ ang mga atan ong dibabaw obin ong idalem tang tanek, obin maski onopa pang mga bagay ang bindoat tang Dios. Anda enged ay mapagpabelag ong yaten ong gegma tang Dios ang gapasaran ta ong pagiga-pen ta ong ni Cristo Jesus ang yaten ang Gino.

9

Ang pagpilik tang Dios ong mga Judio

¹ Mandian may ibego pa ong nindio ong talongan ni Cristo, ig indio pagbo-li. Ig ang Ispirito Santo mismo tang pagpamatod ong konsinsiao nga matod tang agganingong na:

² Belag lamang ta ge-ley tang kapopongaweno ig indi malobot-lobot tang kasisintiren tang popotokono

³ tenged ong mga kasimanoao ig mga kadogō. Mga maimo lamang, mas galiliago pang yo ra lamang tang silotan tang Dios ig ipalbag ong ni Cristo asta ong tanopa para lamang mangalibri tanira.

⁴ Tanira mga Israelita mismo, ig agkabigen tang Dios ang mga ana na. Pinaita na ong nira tang kayag-ayagan ang prisinsia na. May mga inigoan ang bindoat tang Dios ong nira. Ig sindol ka ong nira tang Katobolan. Sinoldokan na tanira tang tamang pagto ong nandia, ig may mga pinangako na ong nira.

⁵ Tanira nagalin ong dogo tang mga garalangen ang kamepet-mepetan ta, ig ong dogo ka nira nagalin si Cristo asing tanandia nagimong taw.

Tanandia tang Dios ang makagagaem ong tanan ig dalayawen asta tanopa! Matod ka kaman.

⁶ Piro belag tang tanan ang mga Israelita tang nabilang ang mga tawan tang Dios tenged yadi ong nira ang indi namagto ong ni Jesus. Piro belag ta maliag yaning ang indi nagtoman tang Dios ong mga binitala na.

⁷ Belag ka tang tanan ang inampo ni Abraham tang binilang ang mga ana na enged. Narin tang inaning tang Dios, “Ang mga nagalin lamang ong ni Isaac tang ilalaen ang inampo mo.”*

⁸ Maliag yaning, belag tang tanan ang inampo ni Abraham agbibilang ang mga ana tang Dios, kondi ang mga pinangana lamang sigon ong pinangako na ong ni Abraham, yay ang ilalaen ang mga ana na.†

⁹ Tenged asing nangako tang Dios ong ni Abraham, maning ta na tang inaning na: “Magbaliko tarin ong domaton ang takon, ig si Sara mangana ta tatang lali.”‡

¹⁰ Ig belag lamang ta sia. Nagimong mas mayag pa ong nainabo ong doroang ana ni Rebeca ong kamepet-mepetan ta ang si Isaac.

¹¹ Don pinaita tang Dios ang sigon ong sadiling plano na tang pagpamilik na, ig belag ta sigon ong boat ta taw. Tenged ba-lo pinangana ni Rebeca

---

* **9:7** Genesis 21:12 † **9:8** Ang mga ana ni Abraham doroa. Ang ana nang si Ismael pinangana tang kirepen na ang si Agar. Ig ang ana nang si Isaac pinangana tang katawa nang si Sara, sigon ong pinangako tang Dios. Animan ang mga inampo da Abraham may Sara, ya lamay aggilalaen ang mga ana tang Dios. Mabasa ta tang istoria natetenged ong doroang ana ni Abraham ong Genesis 16:1-16 ig 21:1-21. ‡ **9:9** Genesis 18:10.

tang kambal ang asi, ig ba-lo tanira naboat ta mo-ya obin malain,

¹² minaning dang lagi tang Dios ong ni Rebeca ang ganing, “Ang aka magsirbi ong ari na.”§

¹³ Pario tang na-tang ong Kasolatan, “Ginegmano si Jacob, piro indio naliag ong ni Esau.”*

¹⁴ Animan onoray maning ta? Maning ita bato ang belag ta mato-lid tang boat tang Dios? Indi poidi.

¹⁵ Tenged maning ta na tang inaning tang Dios ong ni Moises asing tokaw, “Aloyano tang galiliaganong aloyan, ig ate-bekano tang galiliaganong ate-bekan.”†

¹⁶ Animan ang bindision tang Dios belag ta sigon ong kaliliagan obin ong boat ta taw, kondi sigon ong kate-bek tang Dios.

¹⁷ Pario ka tang inaning tang Dios ong ni Faraon ang adi tang Ehipto asing tokaw sigon ong Kasolatan. Ganing tang Dios, “Bindoata yen ang adi, agod ong boateno ang kontra ong nio, ipaitao tang gaemo, ig ang arano ilalaen tang tanan ang taw ong bilog ang kalibotan.”‡

¹⁸ Animan gate-bekan tang Dios tang galiliagan nang ate-bekan, ig agpategaten na tang mga kolo tang mga taw ang galiliagan nang papategaten.

Ang kasisilagen tang Dios ig ang kaloy na

¹⁹ Itaben may maganing ong yen, “Angay basolon ita pa tang Dios mintras itang tanan gaeke-lan na lamang ong sadiling kaliliagan na?”

---

§ 9:12 Genesis 25:23 * 9:13 Malakias 1:2-3 † 9:15 Exodo 33:19

‡ 9:17 Exodo 9:16

²⁰ Maning ta na tang masabato: Yawang tawa! Sinoapa enged ang masabat ta maning atan ong Dios? Mga bindoatan ita lamang tang Dios. Mono ita pa mapagriklamo ong nandia angay bindoat ita nandiang maning ta na?

²¹ Pario tang manigboat ta oron. Pagosto lamang tanandia mga onopay galiliagan nang boaten. Ig ong pariong lagnang ang aggamiten na, poidi tanandiang magboat ta tatang oron ang maralen ig ang tata kang baraton lamang. Kam-an?

²² Animan anday masabat ta ong Dios. Tenged maski galiliag tanandiang magpaita tang gaem na ig kasisilagen na ong mga mapinagtalaken, nagagoanta pa enged tanandia ong mga taw ang dapat da rin ang patayen ig silotan ong impirno.

²³ Maning ta sia tang bindoat na agod ang makabebereng ang dengeg na ipaita na ong mga taw ang ate-bekan na, ang yay ang mga sinimpan na rang lagi asing tokaw pa ang ma-pen ong kadengegan na ong langit.

²⁴ Ig ita yay ang mga taw ang asiang ginoyan na, belag lamang tang magalin ong mga Judio kondi asta ra ka ong mga belag ta Judio.

²⁵ Tenged maning ta na tang inaning tang Dios don ong sinolat ni Oseas,

“Ang mga taw ang dating belag ta yen,
kabigeno ra mandian ang yen ang banoa.

Ig ang indi aggegmano asing tokaw,
gegmano ra mandian.”§

---

§ 9:25 Oseas 2:23

26 “Ig ong mismong logar ang inaningano ong mga taw ang, ‘Yamo, belag amo ta yen ang banoa,’ don da tanira goyan ang mga ana tang Dios ang boi.”*

27 Sia ya kay ang pinatako ni Isaias natetenged ong mga Israelita asing tanandia minaning: “Ang kadodoron tang inampo ni Israel, maski magimong pario tang kenay ong baybay, ge-ley lamang tang mangalibri.

28 Tened alenget dang magosgar tang Dios ong mga taw ong kalibotan, ig maelet tang pagoros-garen na.”†

29 Pario ka tang inaning ni Isaias, “Mga ang Ampoan tang Makagagaem indi nagbo-wan ta pirapang inampo ong yaten, itang tanan ang mga Israelita nangalipat ka rin, pario tang nainabo ong mga taw don ong Sodoma ig Gomorra.”‡

Ang mga Judio ig ang Mo-yang Balita

30 Animan onoray maning ta? Ang mga belag ta Judio ang indi namagprosigir ang magimong mato-lid, yay ang binilang tang Dios ang mato-lid tenged ong pagto nira ong ni Cristo.

31 Piro ang mga Israelita ang namagprosigir ang magtoman ong Katobolan agod magimong mato-lid ong pama-dek tang Dios indi nakabot nira.

---

* **9:26** Oseas 1:10. “Dios ang boi” tang goy tang mga Israelita ong Dios ang Makakagaem, tenged tanandia matod ang boi, ig belag ta pario ong mga dios-diosan tang domang mga nasion, ang boat-boat lamang ta taw. † **9:28** Isaias 10:22-23 ‡ **9:29** Isaias 1:9. Ang nainabo ong mga taga Sodoma ig Gomorra mabasa ta ong Genesis 19.

³² Angay indi? Tened imbis ang magto ong ni Jesu-Cristo, namagtalig tanira ong sadiling boat nira ong pagtoman tang Katobolan. Midio nangadagpa tanira ong tatang mabael ang bato,

³³ ang yay ang inaning ong Kasolatan asing minaning tang Dios,

“Nagbetango ta tatang batong pagpadagpa don ong siodad tang Sion. §

Ang batong asi yay kaman ang magpadagpa ong nira.

Piro indi mapaeyak tang maski sinopay magto ong nandia.”*

10

¹ Mga logod, galiliago engaged ang mangalibri tang yen ang kapariong mga Israelita, ig na agpagampō ong Dios.

² Yo mismo mapagpamatodo ang dorong prosigir nira ang malipay tang Dios ong nira. Kaso lamang, indi gaintindian nira mga monopa boaten nira.

³ Tened indi gata-wanan nira mga monopa tanira marisibi tang Dios bilang mato-lid, ig namagprosigir tanirang magimong mato-lid ong sadili nira. Animan indi tanira nagpababak ong Dios para magrisibi tang kato-lidan ang i-dol na rin ong nira.

⁴ Tened indi tanira gatako nga ong bindoat ni Cristo, natoman da tang tanan ang ga-tang ong

---

§ 9:33 Ang “Sion” tatang goy ong siodad tang Jerusalem asing tokaw, tened ang siodad don mismo ong Bokid tang Sion. * 9:33 Isaias 8:14, 28:16

Katobolan,* agod ang maski sinopay magto ong nandia risibien tang Dios bilang mato-lid da.

Ang kalibrian para ong tanan

⁵ Maning ta na tang sinolat ni Moises natetenged ong pagimong mato-lid sigon ong Katobolan: “Ang taw ang magboat tang tanan ang ga-tang ong Katobolan, yay ang maboi.”†

⁶ Piro may nasolat ka natetenged ong pagimong mato-lid sigon ong pagto ta. Ganing, “Maski india ra magpaborido ang mane-ma ong sadili mo ang ganing, ‘Sinopay maka-yat ong langit’ ” agod go-moy ong ni Cristo ang tomaboan tarin?

⁷ “Ig india ra mane-ma ang ganing, ‘Sinopay sarang ang bomabak ong adalem don ong logar tang mga patay’ ” agod boien si Cristo?

⁸ Piro demdemen ta lamang tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, “Ang bitala tang Dios alenget ong nio, atan ang enged ong anga ig popotokon mo.”‡ Mandian ang bitala tang Dios ang na, anday doma kondi ang natetenged ong pagto ang agtotoldok amen ong nindio. Ig yay na:

⁹ Mga ong anga mo ilalaen mong “si Jesus ang Gino,” ig de-dek ong popotokon mo magtoa ang binoi tanandia tang Dios ong kamatayen, asia malibria.

¹⁰ Tenged ang popotokon ta tang aggamiten ta para magto ita agod risibien ita tang Dios bilang mato-lid. Ig ang anga ta tang aggamiten ta agod mangilala ong ni Jesus, agod malibri ita.

---

* **10:4** Ong bitalang Grigo: Si Cristo tang kaganapan tang Katobolan. † **10:5** Levitico 18:5 ‡ **10:8** Deuteronomio 30:12-14

11 Pario tang na-tang ong Kasolatan, “Indi enged mapaeyak tang maski sinopay magto ong nandia.”§

12 Tenged maski Judio, maski belag ta Judio, tata lamang tang Gino tang tanan, ig tanandia abon-dang magtorol ong tanan ang gomoy ong nandia.

13 Tenged na-tang ong Kasolatan, “Malibri tang tanan ang gomoy ong Gino.”*

14 Piro monopa magoyan nira tang Gino mga indi tanira pagto ong nandia? Ig monopa matowan nira mga anday gabalitan nira natetenged ong nandia? Ig monopa mabalitan nira mga anday magpatako ong nira?

15 Ig monopa pa ka mangapanaw tang mamag-patako mga anday magtobol ong nira? Sigon ong Kasolatan, “Dorog kambeng ang may pamansik-abot ang pamagekel tang Mo-yang Balita!”

16 Piro belag ta tanan tang namagparet ong Mo-yang Balita. Pario tang inaning tang propitang si Isaias, “Gino, sinopa lamay nagparet tang binalita amen?”†

17 Animan matod ka kaman. Ang mga taw mapagto mga nabalitan da nira tang natetenged ong ni Cristo. Ig mabalitan nira mga may magtoldok ong nira tang natetenged ong nandia.

18 Mandian, mane-mao. Onopa bato? Indi nabalitan tang mga Judio tang natetenged ong ni Cristo? Nabalitan da enged nira, pario tang na-tang ong Kasolatan,
“Ang bitalang asi nabalitan da maski ong aypang logaray.

---

§ 10:11 Isaias 28:16   * 10:13 Joel 2:32   † 10:16 Isaias 53:1

Ig ang mga agbabalita nira nakabot da ong bilog ang kalibotan.”‡

19 Oman mane-mao pa. Ang mga Israelitang§ na, onopa bato? Indi tanira mangaintindi? Indi ka poidi. Isipen ta lamang tang pinasolat tang Dios ong ni Moises asing tokaw pa ang ganing, “Gamiteno tang mga belag ta kapario ming Israelita agod mangimon amo.

Gamiteno tang mga taw ang anday gata-wanan nira natetenged ong yen, agod masilag amo.”*

20 Ig nangiteg pa tang nem ni Isaias asing tanandia pinabitala tang Dios natetenged ong mga belag ta Israelita ang ganing, “Ang mga taw ang indi pamagdilem ong yen, tanira tang nangaita ong yen.

Ig ang mga indi pamane-ma natetenged ong yen, napaitao ra ong nira.”†

21 Piro mga natetenged ong mga Israelita, ganing tang Dios, “Kaboay da ka rin tang goyo ang magbalik ong yen tang mga taw ang nang masosotil ig matetegat ta kolo!”‡

11

Inate-bekan tang Dios tang mga Judio

1 Mandian mane-mao si. Pinlek da bato tang Dios tang mga Judio ang yay ang pinilik nang banoa? Indi poidi! Tenged yo mismo tatao kang

---

‡ 10:18 Salmo 19:4 § 10:19 Ang mga Israelita ya kay ang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario. * 10:19 Deuteronomio 32:21

† 10:20 Isaias 65:1 ‡ 10:21 Isaias 65:2

Israelita,* ang nagalin ong dogo ni Abraham ig ong tribo ni Benjamin.

² Indi pinlek tang Dios tang mga taw ang pinilik na impisa pa asing tokaw. Gademdeman mi tang istoria ong Kasolatan natetenged ong propitang si Elias?† Nagriklamo tanandia ong Dios natetenged ong agboaten tang mga kapario nang Israelita ang ganing,

³ “Gino, pinamatay nira tang mga propita mo, ig linangga nira tang mga altar mo. Yo lamang tang gabo-wan, ig maski yo, agplanoano pa nirang patayen.”‡

⁴ Piro onopa tang sabat tang Dios ong nandia? Ganing, “Nagbo-wano pa ta 7,000 mga tawano ang indi pamagto ong dios-dios ang si Baal.”§

⁵ Asia pario ka ong timpo ta mandian. May nangabo-wan pa kang mga Judiong pamagto ong ni Cristo, tenged pinilik tanira tang Dios tenged ong kaloy na.

⁶ Ang pagpilik ong nira indi agbabasi ong mga bindoat nira kondi sigon lamang ong kaloy tang Dios. Tenged mga agbabasi ong mga bindoatan ta taw, indi ra maning ang na kaloy.

⁷ Animan mandian, belag ta tanan ang mga Israelita tang narisibi tang kato-lidan ang agprosi-giran nira ta mo-ya. Ang mga pinilik lamang tang Dios tang mga narisibi ta sia. Tenged ang domang mga Israelita pinategat tang Dios tang mga kolo nira

---

* **11:1** Ang mga Israelita ya kay ang mga Judio. Telekan ka ong Bokabolario. † **11:2** Ang istoriang na natetenged ong ni Elias mabasa ta ong 1 Hari 19:10-18. ‡ **11:3** 1 Hari 19:10, 14 § **11:4** 1 Hari 19:18

⁸ pario tang na-tang ong Kasolatan,
 “Midio pinanlipeng tanira tang Dios,
 ig sindolan ta mga matang indi mangaita ig
 mga talingang indi mangabasi,
 asta ra lamang mandian ang mga kaldaw ang
 na.”*

⁹ May binitala ka ni David natetenged ong nira,
 ang ganing,
 “Balampa ang mismong mga pista nira magimong
 midio kabantay,
 agod madagpa tanira ig madep, bilang balet
 tang Dios ong nira.

¹⁰ Balampa mangi-lep tang mga mata nira,
 agod indi tanira mangaita.

Ig balampa pirming oldan ta mabebelat ang prob-
 lima ang takanen nira mintras gangaboi.”†

¹¹ Animan mane-mao si. Ang mga Judio bato,
 nangabegtak da ang indi ra mangabawik? Indi
 poidi. Ong kamatodan, tenged ong talak nirang
 indi namagto ong ni Cristo, ang mga belag ta
 Judio ya ray ang sindolan ta logar para mangalibri
 tanira, agod mamangimon tang mga Judio tenged
 gangaliliag ka tanirang mangalibri.

¹² Mandian, mga ang talak tang mga Judio nag-
 torol ta dorong kao-yan ong belag ta mga Judio
 ong bilog ang kalibotan, sigoradong mas doro pa
 enged tang kao-yan ang magimong risolta na mga
 bogos ang magbalik tang nem nira ong Dios.

Ang kalibrian tang mga belag ta Judio

---

* **11:8** Deuteronomio 29:4; Isaias 29:10 † **11:10** Salmo 69:22-23

¹³ Mandian, nani tang maningo ong nindiong mga belag ta mga Judio. Yo bindoato tang Dios ang apostolis para ong nindiong mga belag ta Judio, agod ibalitao ong nindio tang natetenged ong ni Cristo. Ig agbibilango ang importanti tang obrang nang sindol ong yen,

¹⁴ tenged balampa mangimon ong nindio tang mga kasimanoao ang mga Judio agod ang doma ong nira mamagto ka ig mangalibri.

¹⁵ Ang pagtaliiod tang Dios ong mga Judio, yay ang nagtorol ta dalan agod mabalik ong nandia tang tanan ang taw ong kalibotan. Animan mas mambeng ang pisan mga risibien nang moman tang mga Judio. Asia midio magtorol ta kaboi ong mga patay!

¹⁶ Ang mga Judio poiding ikompara ta ong tinapay. Mga may ge-ley ang parti ang binolontad da ong Dios, maliag yaning ang bilog ang tinapay ya ra kay ang binolontad ong nandia. Pario ka ong tatang papa ta ayo. Mga ang lamot na sindol da ong Dios, asta ang mga tanga na magimong ong Dios da ka.

¹⁷ Ang mga Judio pario ka ong tatang ayong olibo ang agsagodon tang Dios. May domang mga tangang pinamotol ong olibong asi, ig yamong mga belag ta Judio pario ong mga ayong gebang olibo ang kinomit tang Dios ig dayon ang sino-pat ong pinagpotolan tang mga tanga, agod mamage-lay amo ka ong masostansiang tagek ang pagalin ong lamot.

¹⁸ Animan indi amo magpambog ong mga tangang asing pinamotol da. Demdemen ming yamo mga tanga ka lamang. Belag ta yamo tang pag-

pabael ong lamot, kondi ang lamot yay ang pag-pabael ong nindio.

¹⁹ Itaben may magpambog atan ong nindio ang maning, “Pinamotol tang mga Judio agod yami si tang ito-pat atan!”

²⁰ Matod sia. Pinamotol tanira tenged indi tanira mamagto ong ni Cristo, ig yamong mga belag ta Judio tang sino-pat tenged lamang ong pagto mi ong nandia. Animan indi amo magpalawig tang sadili mi. Imbis, dapat meled amo.

²¹ Tenged mga ang Dios indi nagdoadoa ang mamotol ong natural ang mga tanga ang anday doma kondi ang mga Judio, indi ka tanandia magdoadoa ang mamotol ong nindio.

²² Tarin itaen ta tang kao-yan tang Dios ig ang kaigpit na. Maigpit tanandia ong mga taw ang indi mamagto ong nandia, piro mo-ya tang nem na ong nindio, mga magpadayon amo lamang ong kao-yan na. Mga indi, pamotolon amo ka.

²³ Ig ang mga Judio, mga indi ra tanira mamagpategat kondi mamagto ka tanira, ito-pat na sing oman tanira ong papa na, tenged sia sarang ang boaten tang Dios.

²⁴ Tenged yamong mga belag ta Judio pinamotol ong mga gebang ayo ig dayon ang sino-pat ong ayong lindoak, maski belag ta asia tang natural. Animan sigoradong mas madali pa engaged ang ibalik tang Dios tang mga pinamotol ang mga tanga ong ayong pinagalanan nira.

Ang kaloy tang Dios para ong tanan

²⁵ Mga logod, galiliagong mata-wanan mi tang kamatodan ang indi engaged gaintindian ta doma,

agod indi amo magisip ang sino amo ra ka enged. Ang pagpategat ong domang mga Israelita belag ta maning ang asta ong tanopa, kondi asta ra lamang ong oras ang makomplito tang bilang tang mga belag ta Judio ang mamagto ong ni Cristo.

²⁶ Pagatapos ta sia, mangalibri tang tanan ang mga Israelita, pario tang na-tang ong Kasolatan, “Komabot tang Maniglibri ang magalin ong Sion,[‡] ig komiten na tang tanan ang kalainan ong mga inampo ni Jacob.

²⁷ Maning ta na tomaneno tang yen ang pinaginigoan ong nira, mga komiteno tang mga talak nira.”[§]

²⁸ Ang mga Judio nagimong kasoay tang Dios para ong ikakao-ya mi. Maliagong yaning, ang Mo-yang Balita natetenged ong ni Cristo pinakabot ong nindiong mga belag ta Judio tenged narin indi risibien tang mga Judio. Piro palangga pa ka enged tanira tang Dios, tenged tanira yay ang mga taw ang pinilik na. Pinangako nang lagi ong mga kamepet-mepetan nira ang ganing palanggaen na ka kaman tang mga inampo nira.

²⁹ Ig ang Dios indi pagoman tang isip na natetenged ong mga aggoyan na ig aggaloyan na.

³⁰ Asing tokaw, yamong mga belag ta Judio indi amo nagtoman ong Dios. Piro mandian tenged ang mga Judio indi ka magtoman ong nandia, yamo ra tang inate-bekan na.

³¹ Ig maning ka atan tang mainabo pa ong nira. Tanira mandian tang indi pagtoman ong Dios,

---

[‡] **11:26** Ang “Sion” tatang goy ong siodad tang Jerusalem asing tokaw, tenged ang siodad don mismo ong Bokid tang Sion.

[§] **11:27** Isaias 59:20-21; 27:9

piro tenged ong kate-bek ang agpaita tang Dios ong nindio, komabot pa tang kaldaw ang pangate-bekan na ka tanira.

³²Tenged pinagnan tang Dios nga ang tanan ang taw degen tang mga talak nira, agod mapaita na ong tanan tang kate-bek na.

Pagdayaw ong Dios

³³Kalawig-lawigan tang kinata-wanan tang Dios! Kadoro-doroan tang gata-wanan na! Sinopa lamang tang gaintindi tang mga disision na asta mga boat na?

³⁴Pario tang na-tang ong Kasolatan, “Anday gatako tang pagirisipen tang Gino, ig anday mapaglaygay ong nandia mga onopa tang dapat boaten na.*

³⁵Anday ma-dol ta ong nandia agod balten ita nandia.”†

³⁶Tenged ang tanan ang bagay nagalin ong Dios, bindoat na, ig para ka ong nandia. Dayawen ta tanandia ang anday kataposan! Amen.

12

Ang ostong pagsirbi ong Dios

¹Animan, mga logod, tenged ong kate-bek ang agpaita tang Dios ong yaten, pagpakiloyo ong nindio ang ibolontad mi ong nandia tang mga sadili mi bilang boi ig sagradong bolontad ang maliliagan na ta mo-ya. Maning atan tang ostong pagsirbi mi ong nandia.

²Indi amo ra magosoy ong sikad tang kalibotan ang na, kondi ipaba-lo mi ong Dios tang mga isip

* **11:34** Isaias 40:13-14 † **11:35** Job 35:7; 41:11

mi agod maba-lo amo engaged. Oman mata-wanan mi mga onopa tang kaliliagan na ig itaen mi ang asi mo-ya, pagtorol ta kalipayan ong nandia, ig anda engaged ay kakorangan atan.

³ Tened ong kaloy ang narisibio ong Dios ang magimōng apostolis, ganingo ong kada tata ong nindio: Indi amo magisip ang mga sino amo ra engaged, kondi isipen mi ta osto mga onopa tang abilidad mi sigon ong pagto ang sindol tang Dios ong nindio.

⁴ Ang kada tata ong yaten, tata lamang tang sinangoni ta, maski dorong parti na. Ig belag ta parario tang obra tang kada parti na.

⁵ Itang mga pamagto ong ni Cristo maning ka atan. Maski doro ita, tanga sinangonian ita lamang ig pamagkarabit-kabitan ita ong tata may tata.

⁶ Mandian sari-sari tang mga abilidad ang naris-ibi ta ong kaloy tang Dios, ig dapat gamiten ta tang mga sindol nang asia. Mga ang tatang taw sindolan ta abilidad ang magpakabot tang agpatako tang Dios ong nandia, dapat boaten na kompormi ong pagto na.

⁷ Ig mga sindolan ta abilidad ang magsirbi ong doma, dapat magsirbi tanandia; mga ong pagtoldok, dapat magtoldok;

⁸ mga ong paglaygay, dapat maglaygay; mga ong pagtorol, dapat magimong mo-yang manigtorol; mga ong pagpangolokolo, dapat magderep tanandiang mangolokolo; ig mga ong pagtabang ong mga gangalisedan, magtabang tanandiang may kalipay.

⁹ Kaministiran ang matod ang engaged tang

paggegma ta. Palawid ita ong malain, ig pirling boaten ta tang mo-ya.

¹⁰ Mamaggeregman ita enged bilang mamaglogod ong ni Cristo, ig mamaggaralangan ita ong tata may tata sobra pa ong sadili ta.

¹¹ Indi ita ra enged magpalobay-lobay, kondi magsirbi ita ong Gino ang de-dek ong mga popotokon ta.

¹² Mangalipay itang pirmi tenged ong kasigoroan ta ang natetenged ong masinlong parakaboton ta. Magagoanta ita ong mga kaliwagan, ig pirmi itang magampo.

¹³ Tabangan ta tang mga sinakepan tang Dios mga may kaministiran nira. Ig padayonon ta ong balay ta tang taga domang logar ang anday madayonan nira.

¹⁴ Yampo mi ong Dios ang aloyan na tang mga taw ang pamagpaliwag ong nindio. Indi yampo ming silotan tanira tang Dios, kondi yampo ming aloyan na tanira.

¹⁵ Mimbeng among malipay ong mga gangalipay, ig mga may pamagsinti, mimbeng amo kang magsinti ong nira.

¹⁶ Magtarabid-tabidan amo ta masinlo ong tata may tata. Indi amo magpambog kondi magigapen amo ka ong mga taw ang dibabak tang mga pagkabetang nira. Indi amo magisip ang sino amo ra ka enged.

¹⁷ Mga may magboat ong nindio ta malain, indi amo melet ta malain, kondi prosigiran ming boaten mga onopa tang tama ong pama-dek tang tanan ang taw.

¹⁸ Kompormi ong masarangan mi, magprosikir among anda enged ay golo tang pagtarangayan mi ong tanan ang taw.

¹⁹ Agmalenong mga logod, indi amo enged melet ta malain, kondi pabayan mi lamang tang Dios ang yay ang magsilot ong nira. Tenged ganing tang Ampoan ta ong Kasolatan, “Yo tang balang melet; yo tang magsilot.”*

²⁰ Animan ganing pa ka ong Kasolatan ang maning ta na tang boaten mi: “Mga ang kasoay mo agle-men, papanen mo; mga agkoawen, painemen mo. Tenged mga boaten mo narin, pisan tanandiang mapaeyak.”†

²¹ Indi amo padeg ong malain, kondi degen mi tang malain ong pagboat ta mo-ya.

13

Ang obligasion ta ong mga pangolokolo ong banoa

¹ Mandian, ang kada tata ong nindio dapat magpasakep ong mga may katengdanan ong gobirno. Tenged anday gaem ang indi nagalin ong Dios, ig ang mga pamaggaem atan bintang ka tang Dios ong mga poisto nira.

² Maliag yaning, ang mga taw ang pamangontra ong gobirno pamangontra ong pinondar tang Dios, ig ang mga pamagboat ta maning atan kabotan ka tang silot ang para ong nira.

³ Mga mo-ya tang agboaten ta, anday dapat ang eldan ta ong mga pamangolokolo ong yaten. Piro mga pamagboat ita ta malain, asia dapat eldan ita

---

* **12:19** Deuteronomio 32:35 † **12:20** Kawikaan 25:21-22

ka kaman. Animan, mga india galiliag ang eldan ong mga pamangolokolo, magboata ta mo-ya, ig asia dayawena pa nira.

⁴ Tanira midio mga torobolon tang Dios para ong ikakao-ya mo. Piro mga pagboata ta malain, dapat eldana ka kaman, tenged matod ang may gaem nirang magsilot ong nio. Mga torobolon ka kaman tanira tang Dios, agod magsilot ong mga pamagboat ta malain.

⁵ Animan, magpasakep ita ong gobirno, belag lamang ta tenged ang geldan ita ang itaben silotan ita, kondi tenged gata-wanan ta ang maning ta sia tang dapat ang boaten ta.

⁶ Animan yay sia tang dailan ang pagbayad ita tang mga podintis ta, tenged ang mga paman-golokolo pamagsirbi ka ong Dios ong pangabedlay nira para ong mga boroaten nira.

⁷ Animan, i-dol mi tang dapat i-dol ong kada tata: Bayadan mi tang mga podintis ig bois ang torokoton ong nindio, galangen mi tang dapat ang galangen, ig oldan ta dengeg tang dapat ang oldan.

Ang katengdanan ta ong tata may tata

⁸ Indi paboayen mi tang otang mi maski ong ninopa. Piro mga may otang ta ang nem ong paggegma ta ong tata may tata, ibilang ta na ang otang ang anday kataposan na. Tenged ang taw ang paggegma ong masig ka taw na, agtomanen na tang Katobolan.

⁹ Tenged ang mga tobol ang pario tang “India mangombabay obin mangonlali, india mamatay ta taw, india manakaw, ig india maibeg,”* ig ang

---

* **13:9** Exodo 20:13-14, 17; Deuteronomio 5:17-19

maski onopay mga tobol, poiding papaga-penen ta ong tanga tobolan lamang ang ganing, “Gegman mo tang masig ka taw† mo pario tang paggegma mo ong sadili mo.”‡

¹⁰ Mga aggegman ta tang masig ka taw ta, anday boaten ta ang malain kontra ong nandia. Animan mga paggegma ita, agtomanen ta ra ka tang bilog ang Katobolan.

¹¹ Dapat mangaboi amo ta maning atan, tenged gata-wanan ming oras da mandian ang dapat mamalamad amo ra ong poyat mi. Tenged ang kalibrian ang aggelaten ta mas alenget da enged mandian ong asing tokaw ang nagimpisa itang magto ong ni Jesu-Cristo.

¹² Ang maki-lep ong kalibotan ang na, alenget dang matapos. Midio garamal da mandian, ig alenget dang tenla tang kaldaw. Animan, palawid ita ong tanan ang boat ang maki-lep, ig biotan ta tang armas ang gamiten ta ong mayag.

¹³ Mangaboi ita ra ong masinlong pagparangaboien, ang yay ang bagay ong mga pamansistar ong mayag. Indi amo magpabaleng obin mimbeng ong magolong mga pangalipay. Indi amo ra mangombabay obin mangonlali obin magpagosto ong anday sayod ang mga kaliliagan tang mga sinangoni mi. Ig indi amo ra mamagigsoay obin mamagiribegan.

¹⁴ Piro ang ogali ni Ginong Jesu-Cristo, ya ray ang ipaita mi ong mga kaboi mi.§ Ig indi ra

---

† **13:9** “masig ka taw.” Ong bitalang Grigo: kamalay   ‡ **13:9** Levitico 19:18   § **13:14** Ong bitalang Grigo: Piro ang ogali ni Ginong Jesu-Cristo, ya ray ang midio itok mi pario ta ba-long lambong, para itaen narin tang mga taw.

intindien mi tang sadiling kaliliagan ming anday sasayod.

14

Indi ita mamagosgaran

¹ Risibien mi lamang tang mga taw ang malolobay tang pagto nira, ig indi osgaran mi tang pagpalareten nira.

² May mga pamagto ong Gino ang pamagparet ang poiding mamangan ta maski onopa, ig may mga malolobay tang pagto nira ang golay lamang tang agteraen nira.*

³ Ang taw ang pamangan ta maski onopa, indi dapat ang libaken na tang taw ang pamangan ta golay lamang. Ig ang pamangan ta golay, indi ka dapat ang magosgar ong pamangan ta maski onopa, tenged rinisibi ka tanandia tang Dios.

⁴ Animan, sinoapang magosgar ong torobolon ta doma? Ang gino na lamang tang poiding maganing mga mo-ya obin belag tang pagsirbi na. Ig magimong mo-ya enged tang pagsirbi na, tenged ang Gino sarang ang tomabang ong nandia.

⁵ May mga taw ang agpakamalen nira tang tatang kaldaw ong domang mga kaldaw. Ig may atan kang paganing ang parario lamang tang tanan ang kaldaw. Ang kada tata dapat magboat lamang sigon ong agpareten na ig indi magdoadoa.

---

* **14:2** Para ong nira, kontra ong nem nira ang mamangan ta karni, tenged ang karni itaben ono nabolontad dang lagi ong mga dios-diosan ba-lo pinabakal ong palingki.

⁶ Mga ang taw may agpalabien nang mga kaldaw, agboaten na si bilang paggalang ong Gino. Ig ang taw ang pamangan ta maski onopa, paggalang ka ong Gino, tenged pagpasalamat tanandia ong Dios ong agpanganen na. Ang domang indi pamangan ta domang paranganen, agboaten na si para ka ong Gino, ig pagpasalamat ka ong Dios.

⁷ Andang pisan maski sinopa ong yaten ang gaboi obin gapatay ong sadili na lamang.

⁸ Mga gaboi ita, gaboi ita para ong Gino. Ig mga mapatay ita, asia para ka ong Gino. Animan maboi ita man obin mapatay, ong Gino ita pa ka enged.

⁹ Yay sia ang si Cristo napatay ig naboing oman, agod magimong Gino tanandia tang mga boi ig mga patay.

¹⁰ Animan, yawa, angay aggosgaran mo pa tang logod mo? Ig yawa, angay aglibaken mo pa tang logod mo? Tenged itang tanan tomalonga ong orosgaran tang Dios.

¹¹ Tenged ganing tang Gino ong Kasolatan,
“Ong yen ang pagkadios,
sompano pa ang komabot tang kaldaw ang lomod
ong talongano tang tanan ang taw
ig ilalaeno nirang tanan ang yo Dios.”†

¹² Animan sia, ang kada tata ong yaten manabat ong Dios ong mga bindoatan ta tarin ong ta-paw tang kalibotan.

Indi ita magimong dailan ang magkatalak tang logod ta

---

† **14:11** Isaias 45:23

¹³ Animan, indi ita ra magosgar ong tata may tata. Ang boaten ta, bo-wanan ta ra engaged tang mga bagay ang kontra ong nem tang logod ta ig itaben magimong dailan ang tanandia magkatalak.

¹⁴ Bilang tatang na-pen da ong ni Ginong Jesus, gata-wananong engaged ang anday pamangan ang bawal mga ipabetang ta ang pamangan lamang. Piro mga may taw ang pabetang na ang tatang pamangan bawal, sia dapat kaman ang indi ra panganen na.

¹⁵ Mandian, mga gasitan tang nem tang logod mo tenged ong agpanganen mo, maliag yaning india ra paggegma ong nandia. Si Cristo napatay para ong nandia, animan indi ra langgaen mo tang pagto na ong mga agpanganen mo ang kontra ong nem na.

¹⁶ Maski gaintindian ming asia belag ta bawal, indi ra lamang boaten mi mga magpalainlain lamang tang doma.

¹⁷ Tenged mga ang Dios tang paggaem ong mga kaboi ta, indi tokawen ta tang pamangan ig panginem, kondi ang mato-lid ang pangaboi, ang mo-yang pagtarabidan ong tata may tata, asta ang kalipay ang magalin ong Ispirito Santo.

¹⁸ Tenged ang taw ang pagsirbi ong ni Cristo ong maning atan, asia malipay tang Dios ong nandia, ig galangen pa tanandia tang masig ka taw na.

¹⁹ Animan, prosigiran ta engaged ang indi ita magboat ta mga bagay ang mapaglangga tang masinlong pagtarabidan ta, kondi boaten ta tang mapagpabaked tang pagto tang kada tata may tata.

²⁰ Indi langgaen mo tang bindoat tang Dios tenged lamang ong pamangan. Matod ang poiding panganen tang tanan ang klasi ta pamangan, piro mga matokso ang magkatalak tang doma tenged ong agpanganen mo, asia tang anday sayod.

²¹ Mo-ya pa mga india mamangan ta karni obin manginem ta mga irinemen ang pamaleng obin magboat ta maski onopa ang magimong dailan ang magkatalak tang logod mo.

²² Dapat yawa ra lamang ig ang Dios tang gatako ong pagpalareten mo natetenged ong mga bagay ang asia. Masoirti tang mga taw ang indi agbandanan tang mga konsinsia nira ong agboaten nirang mo-ya, ig mga ong sadiling isip nira poidi kaman ang boaten.

²³ Piro mga pamagdoadoa tanira ang itaben bawal tang pamangan ang asi, oman dayon dang panganen nira, asia osgaran da tanira tenged ang agboaten nira kontra ong pagpalareten nira. Tenged kasalanan tang maski onopay boaten ta ang belag ta kompormi ong pagpalareten ta.

15

Isipen ta tang ikakao-ya tang masig ka taw ta

¹ Itang mga mapoirsa ra ong pagto ta dapat agoantaen ta tang mga kakorangan tang mga malolobay tang pagto nira. Belag lamang tang galiliagan ta tang isipen ta,

² kondi demdemen ta ka tang ikakao-ya tang masig ka taw ta, agod mas mamoirsa pa tang pagto nira.

³ Maski si Cristo, indí nagisip tang sadiling ikakao-ya na. Ang inaning na ong Dios ang Tatay pario tang na-tang ong Kasolatan ang ganing, “Ong mga insolto tang mga taw ong nio, yo tang nataman.”*

⁴ Mandian, ang tanan ang na-tang ong Kasolatan asing tokaw sinolat para matoldokan ita, agod mga magprosigir ita ong porsang garisibi ta ong pagbasa tang Kasolatan, indí manlobay tang nem ta kondi magkatinir ita ta kasigoroan natetenged ong parakaboton.

⁵ Ang Dios tang pagtabang ig pagpabaked ong yaten ong pagprosigir ta. Balampa tanandia ka tang tomabang ong nindio agod mamagoroyonan among mamagosoy ong ni Cristo Jesus.

⁶ Ong maning atan, mamagoroyonan amo kang mamagdayaw ong Dios ig Tatay tang yaten ang Ginong Jesu-Cristo.

Ang Mo-yang Balita para ka ong mga belag ta Judio

⁷ Animan, mamagrisibian amo ong tata may tata pario tang pagrisibi ni Cristo ong nindio agod dorong mamagdayaw ong Dios.

⁸ Agganingo ong nindio, si Cristo nagimong manigsirbi ong mga Judio agod ipaita ang mataligan tang Dios ong pagtoman tang mga pinangako na asing tokaw pa ong mga kamepet-mepetan nira,

⁹ ig agod asta ang mga belag ta Judio mamagdayaw ka ong Dios mga itaen nira tang kate-

---

* 15:3 Salmo 69:9

bek nang asi. Maning ta na tang na-tang ong Kasolatan ang ganing,

“Animan dayawena yen ang aroman tang mga belag ta Judio,

ig magkantaog ta mga pagdayaw ong nio.”†

¹⁰ May na-tang pa ong Kasolatan ang ganing,
“Yamong mga belag ta Judio, mangalipay amo aroman tang mga tawan tang Dios!”‡

¹¹ Ig ganing pa enged don,
“Yamong tanan ang mga belag ta Judio, dayawen mi tang Gino.

Yamong tanan ang mga nasion, dayawen mi tanandia!”§

¹² Ganing pa si Isaias,
“May lomboa ong mga inampo ni Jesse ang mangolokolo ong mga belag ta Judio,
ig tanandia tang taligan nira ang maglibri ong nira.”*

¹³ Ang Dios tang pagtorol ta kasigoroan ong yaten natetenged ong parakaboton. Balampa tanandia magtorol ka ong nindio ta kalipayan ig kaosayan ong kaboi mi mintras pamagtalig amo ong nandia, agod ong gaem tang Ispirito Santo inding pisan malobot-lobot tang kasigoroan ming asi.

Angay maning ta na tang solat ni Pablo

¹⁴ Mga logod, bogoso ang pagparet ang yamo dorog kao-ya, anday korang tang gata-wanan mi,

---

† **15:9** Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50 ‡ **15:10** “tawan tang Dios.”
Maliag yaning, ang mga Israelita, sigon ong Deuteronomio 32:43
§ **15:11** Salmo 117:1 * **15:12** Isaias 11:10

ig kaya mi rang maglaygay ig magsambleng ong tata may tata.

¹⁵ Piro prangkao ang nagsolat ong nindio natetenged ong pirapang mga bagay ang midio ipademdemo si lamang ong nindio. Tenged ong kaloy tang Dios, sindolano nandia ta aotoridad

¹⁶ ang magsirbio ong ni Cristo Jesus ang midio padi para ong mga belag ta Judio. Agtotoldoko ong nira tang Mo-yang Balitang nagalin ong Dios agod tanira maprisintar ong nandia ang midio bolontad ang maliliagan na, ig agod boaten tanira tang Ispirito Santo ang mga sagradong sinakepan tang Dios.

¹⁷ Animan, bilang torobolon ni Cristo Jesus, tama lamang mga galipayo ong naboato para ong Dios.

¹⁸ Anda ray domang sambiteno, paira ong bindoat ni Cristo ong paggamit na ong yen agod ang mga belag ta Judio maekelan ang magtoman ong Dios natetenged ong yen ang mga binitala ig mga bindoatan,

¹⁹ ig ong tabang tang mga makabebereng ang pasinial ig mga milagro. Ig ang tanan ang asia nainabo ong tabang tang gaem tang Ispirito Santo. Ong maning ta si, nataposo rang nagpatako tang Mo-yang Balitang natetenged ong ni Cristo ong tanan ang mga logar, magalin ong Jerusalem asta ra lamang ong Ilirico.

²⁰ Ang pirming agprosigirano yay ang magtoldoko ong mga logar ang anda pay gailala ong ni Cristo, agod indio magtoldok ong mga logar ang natoldokan da tang doma.

²¹ Pario tang na-tang ong Kasolatan,

“Ang indi pa gabalitan tang natetenged ong nandia, mangailala;
Ig ang indi pa gangabasi, mangaintindi.”†

Ang plano ni Pablo ang paning ong Roma

²² Animan indio pa engaged gakabot atan ong nindio, tenged sigi-sigi tang pagtoldoko ong mga logar ang na.

²³ Piro mandian, ang nataposo ra ka tang obrao tani, ig tenged pirarang takon tang kaliliaganong paning atan ong nindio,

²⁴ pagtaligo ang mamaginitan ita ka engaged mga mana-loyo atan ong nindio ong pagpaningo ong Espania. Balampa matabangano ka nindio ong yen ang pagbiahi, pagatapos tang mambeng ang pagbaragatan ta, maski ge-ley lamang ang timpo.

²⁵ Piro mandian, paningo kang lagi ong Jerusalem agod yatedo tang tabang ong mga sinakepan tang Dios don.

²⁶ Tenged ang mga pamagto don ong Macedonia ig Acaya, nangaliag tanirang magtorol ta bolontad agod tomabang ong mga malilised ang mga sinakepan tang Dios don ong Jerusalem.

²⁷ Galiliang ang boaten nira na, ig mga isipen ta, may otang ka kaman nira ong mga Judio. Tenged ang mga belag ta Judio naelayan da ong grasiang ispiritoal tang mga Judio. Animan, tama lamang ang tabangan nira tang mga Judio ong mga kaministiran nirang matirial.

²⁸ Pagatapos ang maintrigao ong nira tang mga tabang ang na, mana-loyo kang lagi atan ong nindio ong pagpaningo ong Espania.

---

† 15:21 Isaias 52:15

²⁹ Ig pagparetong mga komaboto atan, belag lamang ta ge-ley tang mga bindision ta ang maris-ibi ta ang magalin ong ni Cristo.

³⁰ Mga logod, tenged ong yaten ang Ginong Jesu-Cristo ig tenged ong gegmang sindol tang Ispirito Santo ong yaten, pagigampango ang tabangano ka nindio ong mga pangadi mi.

³¹ Yampo mi patigayon ang indio ka ondion pa tang mga taw ang indi pamagto ong ni Cristo don ong Judea, ig yampo mi kang malipay tang mga sinakepan tang Dios don ong Jerusalem ong tabang ang nang e-lano ong nira.

³² Ong maning ta si, mga ipagna tang Dios, ma-paningong lagi atan ong nindiong may kalipay, ig maenayano ang aroman mi.

³³ Balampang pirming ka-pen mi tang Dios ang yay ang pagtorol ta kao-yan ong yaten ang kaboi. Amen.

16

Mga pangomosta

¹ Mandian, galiliago ang ipailala ong nindio tang logod tang babay ang si Febe. Tanandia pagsirbi ong mga pamagto ong ni Cristo don ong Cencrea.

² Risibien mi tanandia bilang logod ta ong Gino pario tang dapat ang boaten para ong mga sinakepan tang Dios. Tabangan mi ka tanandia ong mga kaministiran na, tenged doro kang natabangan na. Yo ngani, natabangano ka nandia.

³ Ikomostao ka nindio ong da Priscila may Aquila, ang pario ka ong yen ang pamagpabedlay para ong ni Cristo Jesus.

⁴ Bintang nira ong mabael ang karisgoan tang sadiling kaboi nira para ong yen, ig belag lamang ta yo tang pagpasalamat ong nira, kondi asta ang tanan ang mga belag ta Judio ang pamagto ong ni Cristo.

⁵ Komosta ka ong tanan ang pamagto ang pamagsirimet-simet atan ong balay nira.

Pagpakomostao ka ong tangayo ang si Epeneto. Tanandia tang katokaw-tokawan ang nagto ong ni Cristo ong probinsia tang Asia.

⁶ Komosta ka ong ni Maria, ang nangabedlay ta mo-ya para ong nindio.

⁷ Komosta ka ong mga kasimanoao ang da Andronico may Junia, ang naprisong aromano tanopa sia. Ilalado tanira tang mga apostolis, ig tokaw pa ong yen ang namagto ong Gino.

⁸ Pagpakomostao ka ong ni Ampliato, ang agmalenong logodo ong Gino.

⁹ Komosta ka ong ni Urbanong kapario ta ang pangabedlay para ong ni Cristo, ig ong yen ang agpalanggaen ang tangay ang si Estaquis.

¹⁰ Komosta ka ong ni Apeles, ang sinobokan ig mataligan ang sinagpan ni Cristo. Komosta ka ong pamalay-balay ni Aristobulo,

¹¹ ong ni Herodion ang kasimanoao, ig ong mga pamagto ong Gino ong pamalay-balay ni Narciso.

¹² Pagpakomostao ka ong da Trifena ni Trifosa, ang madederep ang mga babay ang pamangabedlay para ong Gino. Komosta ka ong pinalangga ta ang si Persida, tata sing babay ang dorong naboat na para ong Gino.

¹³ Pagpakomostao ka ong ni Rufo, ang tatang pinilik tang Gino. Komosta ka ong nanay na, ang midio nanayo ra ka.

¹⁴ Komosta ka ong da Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ig ong tanan ang mga logod ang aroman nira.

¹⁵ Komosta ka ong da Filologo, Julia, Nereo doroa tang logod nang babay ang si Olimpás, ig ong tanan ang sinakepan tang Dios ang aroman nira.

¹⁶ Mamagkoromostan amo ta masinlo bilang mamaglogod ong ni Cristo.* Agpakomostan amo tang tanan ang mga pamagto ong ni Cristo tani.

Kataposan ang mga laygay

¹⁷ Pagigampango ong nindio, mga logod, ang magandam amo ong mga taw ang pamandistorbo atan agod mamagberelag-belag amo, ig ang agto-toldok nira kontra ong mga toldok ang rinisibi mi asing tokaw. Palawid amo ong nira.

¹⁸ Ang mga taw ang pamagboat ta maning atan indi pamagsirbi ong ni Cristo ang yaten ang Gino, kondi ong sadiling kaliliagan nirang anday sasayod. Ong mga masisinlo ig māmit ang mga pamitala nira, aglitan nira tang mga taw ang indi gangaintindi.

¹⁹ Nabalitan da tang tanan tang natetenged ong pagtoman mi ong ni Cristo, animan gali-payo ta mo-ya natetenged ong nindio. Piro galiliagong magimo among maosay ang enged

---

* **16:16** Ong bitalang Grigo: Mamagkoromostan amo ong tatang sagradong itong.

mga natetenged ong mo-ya, ig maski anday gatawanan mi mga natetenged ong malain.

²⁰ Ang Dios yay ang pagtorol ta kao-yan ong kaboi ta, ig indi ra lamang maboay ang ipapirdi na ong nindio si Satanas.

Balampa aloyan amo enged tang yaten ang Ginong Jesus.

²¹ Ang aromano ang pangabedlay ang si Timoteo pagpakomosta ka ong nindio, asta ang mga kasimanoao ang da Lucio, Jason ig Sosipatro.

²² Yo si Tercio, ang logod mi ong Gino, pagpakomostao ka ong nindio. Yo tang pinapagsolat ni Pablo tang solat ang na.

²³ Pagpakomosta ka ong nindio si Gaius. Yo, si Pablo, dadayono tani ong balay na, ig tani ka pamagsirimet-simet tang tanan ang mga pamagto. Si Erastong tisoriro tang siodad ig ang logod ta ang si Cuarto pagpakomosta ka ong nindio.

²⁴ [Balampa aloyan among tanan tang yaten ang Ginong Jesu-Cristo. Amen.]†

Pagdayaw ong Dios

²⁵ Dayawen ta tang Dios ang mapagpabaked ong nindio sigon ong Mo-yang Balitang natetenged ong ni Jesu-Cristong agtotoldoko ong nindio. Ang Mo-yang Balitang na, maski naboay dang sinalok,

²⁶ piro mandian agpatako ra ong tanan ang mga taw sigon ong tobol tang Dios ang boi asta ong tanopa, agod asta ang mga belag ta Judio mamagto ka ig mamagtoman ong ni Jesu-Cristo. Ang tanan

---

† **16:24** Ang birsikolong na indi itaen ong tanan ang mga lomang kopia tang mga sagradong kasolatan ong bitalang Grigo.

ang narin sigon ka ong mga sinolat tang mga propita asing tokaw.

²⁷ Tambilog lamang tang Dios, ang yay ang matod ang matako. Dayawen ta tanandia ang anday kataposan ong tabang ni Jesu-Cristo! Amen.

ANG BITALA TANG DIOS: Ba-long Inigoan New Testament in Agutaynen

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agutaynen

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, WPS. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agutaynen

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-26
